

Reggeli Ujság

16. évfolyam 174. szám

Szerkeszti
Andrée Dezső

Noviszád, 1935 július 26. péntek

Öszentsége XI. Pius pápa tegnap kihallgatáson fogadta dr. Auer igazságügyminisztert

Pacelli bíboros államtitkár és dr. Auer Ljudevit igazságügyminiszter aláírták a konkordátumot

XI. PIUS pápa

Rómából jelentik: Dr. Auer Ljudevit jugoszláv igazságügyminiszter szerdán meglátogatta Pacelli bíboros államtitkárt Szimics vatikáni követ társaságában és ez alkalommal pontosan megállapították a csütörtöki találkozás idejét, a konkordátum aláírása céljából.

A Vatikánban dr. Auer igazságügyminiszter találkozott Msgr. Picardóval a Szent-

szék külügyi államtitkárjával és barátságosan elbeszélgetett vele. Délután dr. Auer igazságügyminiszter felesége a vatikáni kertből gyönyörű csokor virágot kapott, a Szent-szék államtitkárának meghagyására. Az elmúlt tiz év alatt nem fordult elő, hogy valamely hölgynek a Vatikán kertjéből virágcsokrot küldtek volna.

Dr. Auer igazságügyminiszter kíséretével és a Rómában tartózkodó jugoszláv újságírókkal együtt meglátogatta a Szent Péter templomot. Ez alkalommal Msgr. Moskattello és más előkelőségek fogadták, akik nemcsak a hatalmas templomban kalauzol-

— Megáldom az Önök egész országát, az ország királyát, II. Petárt, régensherceget, Pavlet, az egész helytartótanácsot és a kormányt, valamint az Önök egész népét. Megáldom Önöket valamennyiüket, valamint az Önök jó óhajukat, amen.

Öszentsége ezután rövid latin imát mondott.

A pápai kihallgatás után dr. Auer Ljudevit igazságügyminiszter és kísérete Msgr. Magyerac, a jugoszláv Szent Jeromos intézet rektoránál volt ebéden. — Este Szimics Jevrem Jugoszlávia vatikáni követe adott vacsorát Pacelli bíboros államtitkár és dr. Auer igazságügyminiszter tiszteletére. A

ták végig a minisztert, hanem megmutatták neki azt is, hogyan őrzik és javítják a templom régiségeit.

Tegnap délelőtt féltizenkét órakor Pacelli bíboros államtitkár hivatalos helyiségébe ment dr. Auer Ljudevit igazságügyminiszter, Szimics vatikáni követ kíséretében. A bíboros államtitkár dolgozószobájában írták alá a szokásos ceremóniák között Pacelli bíboros államtitkár és dr. Auer Ljudevit Jugoszlávia igazságügyminisztere a konkordátumot.

A konkordátum aláírása után Öszentsége XI. Pius pápa külön kihallgatáson fogadta dr. Auer igazságügyminisztert. A különkihallgatás után Öszentsége a jugoszláv külügyminiszter kíséretét és a Rómába érkezett jugoszláv újságírókat fogadta együttes kihallgatáson.

A kihallgatáson a Szentatya francia nyelven a következő szavakat intézte a körülötte térdeplő jugoszláv delegációhoz és újságírókhoz:

vacsorán megjelentek a Vatikán magasrangú funkcionáriusai is, akik részt vettek a konkordátum megszüvegezésében.

A konkordátum egyik legérdekesebb rendelkezése az, hogy Bácska és Bánát részére külön egyházmegyéket állapít meg. Az egyezmény szerint a katolikus egyházi esküvő polgári érvénnyel is bír.

—o—

A földművesek kilépnek Jevtics klubjából

A földművesek csak akkor maradnak együtt Jevticsel, ha klubjának több tagja kilép

A Reggeli Ujság tegnapi számában beszámoltunk arról, hogy a Jevtics Bogolyub körül csoportosult képviselők megalakították parlamenti klubjukat és annak vezetéséből kimaradtak az összes földműves képviselők. A földművesek kimaradása a klub vezetői köréből, politikai körökben érthető feltűnést keltett és azzal magyarázták, hogy a földművesek utjai elválnak Jevticsétől. A Pravda értesülései szerint azonban a földműves képviselők álláspontja sem egyértelmű, mert míg Lázics Voja és dr. Sztájics Uros, valamint barátaik arra az álláspontra helyezkednek, hogy csak úgy maradnak

benn Jevtics klubjában, ha abból Mihajlović Ilija, Popovics Velja volt belügyminiszter, dr. Kojics Dragutin volt igazságügyminiszter és dr. Jevremovics kilépnek, addig Gyorgyevics Voja és dr. Jankovics Dragolyub volt földművelési miniszter mérsékelt álláspontot foglalnak el és nem akarnak szakítani Jevticsel.

Az elégedetlenek szerint a földművesek és Jevticsék közötti szakadás befejezett tény, míg Jankovics és Gyorgyevics Voja szerint egyelőre szó sincs arról, hogy a földművesek kilépjenek Jevtics klubjából.

—o—

A pénzügyi bizottság megszavazta a költségvetést

Sztanojevics Aca Beogradban tárgyalásokat folytat

A szenátus pénzügyi bizottsága csütörtökre virradó éjszaka elfogadta a költségvetést és azt a szenátus elé utalta. A bizottság előadóul Marjanovics Milán szenátort jelölte ki.

A szenátus csütörtökön délután dr. Ploj Miroslav elnöklétével ülést tartott. Az ülésen kijelölték azt a bizottságot, amely megfárgyalja dr. Ploj szenátornak az alapítványi igazgatóságról készített törvénytervezetét. A szenátus ma délelőtti ülésén kezdi tárgyalni a pénzügyi törvényt.

A pénzügyi bizottság a pénzügyi törvényen semmi változtatást sem eszközölt.

Sztanojevics Aca csütörtökön vissza érkezett Beogradba, ahol Trifunovics Misával és a radikális párt más főembereivel tárgyalt.

—o—

A REGGELI UJSÁGNAK NOVIZSÁD

*Fixessenek ki
szelvény ellenében*

1 parit

*Vörös Kereszt Egyesület
nek a szegények felszólítására*

olvasható névelőírás

ponnos cím

TUDNIVALÓK: Kívágni, gyűjteni, beküldeni!
Csak száz összegyűjtött szelvény jogosít a nagy
ajándéksorsoláson való részvételre.

A temerini öregek

Temerin község fényes Illés-napi ünnepeiben, amelyek a tudósítások és fényképezés tanúsága szerint igen értékes magyar etnografiai illusztrációkkal is szolgáltak, külön csoportban vettek részt a nyolevanévesek és mint egy csoportfelvételtől látható, meglehetősen szép számban vonultak fel, fajuk életképességének és szívóságának bizonyítékul. Dr. Fehér Mihály, ügyvéd az öregeket üdvözlő beszédében kiemelte ugyan az óriási arányú technikai haladást, amely a világ képét megváltoztatta, de a temerini nyolevanévesek a maguk patriarhális környezetében ennek az átalakulásának kirívó mozzanatait aligha tapasztalják. Temerin derék magyar népe, ha nem zárkózik is el a kulturális vívmányok értékelése előtt, de nem vetette bele magát annyira a modern áramlatokba, hogy életmódjában, nyelvjárásában és népviseletében elfajzott volna a nyolevanévesek generációjától.

A temerini öregek a festői népmulatók alkalmával olyan ünneplésben részesültek, ami díszere válik az ünneplőknek. A technikai fejlődés mérföldes csúszmában robob előre és van valami abban a megállapításban, hogy a műszaki tökéletesedés folytán eltűnnek az eszközökben nem olyan bonyolult, régi, jó idők egyszerű, tiszta erkölcsi. Aki ma nyolevan körül jár, a találmányok legendába illő korát élte át és a létfeltételek olyan módosításának, a lehetőségek olyan kitérülésének volt a tanuja, amilyenről régebben álmodni se mertek. Ugyanakkor azonban a gondolkodás, az életfelfogás és érzésvilág metamorfózisát is észlelnie kellett. A tempó meggyorsult, a megítélés szempontjai eltolódtak, a célkitűzések más távlatot nyertek, a földi javakban való bővelkedés esélyei megsokszorozódtak s egyszersmind a nyomor súlya is görnyesztőbbé vált. A kultúra felvilágosítja az elmét, de vajjon nemesíti-e a szívet olyan mértékben, ahogy az ideológusok elképzelik? A technika a gépek tömegét bocsátja az emberi kényelem rendelkezésére, azonban épen ezért az önzés indítékait helyezi előtérbe azoknak a motivumoknak visszahozásával amelyek a régi, műszakilag nem olyan magas fokon álló, de emberiségre melegebb, lelkesedésre odaadóbb és hitre szilárdabb idők pulzusában létkettek. A temerini öregeket megkímélte a Gondviselés attól a tragikus fájdalomtól, amelyet az a kényszerűség okoz, hogy életünk megszokottságait kell a megváltozott közegnek feláldoznunk. A temerini öregek általánosságban tudomásul vehették az ün-

A nasicei vállalatnál is könyveket égettek

**Dr. Kojics volt minisztert Beogradban a bírósági kihallgatása után
fehér lovakkal fogadták**

A nasicei bünperben szerdán dr. Bratanics vádlottat, a nasicei vállalat egyik főtisztviselőjét hallgatták ki. Dr. Bratanics arra vonatkozólag tett vallomást, hogy a nasicei vállalatnál miképpen égették el az esetleg kompromittáló könyveket és iratokat. Elmondotta, hogy mikor a múlt év nyarán Sohr vezérigazgató megtudta, hogy a vállalatnál házkutatást fognak tartani. Utasítást adott neki, hogy összes magánlevelezését égesse el. Bratanics ezt az utasítást továbbította Winter tisztviselőhöz, aki a kérdéses leveleket és könyveket el is égette. A nasicei ügyben esütörtökön Beogradban a törvényszéken tanuként kihallgatták dr. Kojics Dragutin volt igazságügyminisztert, dr. Janjics Voja képviselőt és dr. Jankovics Velizárt.

Kojics volt igazságügyminiszter tanukihallgatása iránt Beogradban rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg főleg azért, mert az oszjeki tárgyaláson — mint ismeretes — dr. Nikics, az egyik vádlott azt vallotta, hogy Kojics igazságügyminiszter korábban lipizzai méneket kért ajándékba a Schlössinger testvérektől. Dr. Nikics volt miniszter ezenkívül azt is állította, hogy dr. Kojics egymillió svájci frankot kapott a nasicei vállalatától az-

ért, mert aláírt egy döntést a Podravina járára, amely testvérvállalata volt a nasiceinek.

A tanukihallgatás alkalmával a volt igazságügyminiszter tagadta, hogy pénzt kapott volna a Podravinától. Kijelentette, hogy lipizzai ménekre sem volt szüksége, mert mindig jó lovakat tartott. A dr. Jankovics Velizár volt miniszternél rendezett intim vacsorára vonatkozóan kijelentette, hogy az nem politikai vacsora volt — miként Schlössinger Adolf állította, hanem csupán baráti lakoma. A kihallgatás közben a volt miniszter ingerülten fakadt ki:

— Ha valakinek felelnem kell, akkor csak a Korona, vagy a törvényhozás két háza vonhat felelősségre.

Amikor dr. Kojics kihallgatása után elhagyta a bíróság épületét, a törvényszék előtt összegyűlt hatalmas tömeg fenyegető hangokkal fogadta. Nagy feltűnést és derűtlenséget keltett, hogy amikor a volt miniszter el akart távozni, hirtelen elővágtatott egy lipizzai ménhez hasonló fehér lovakkal vontatott fogat, amelyre meginvitálták a volt igazságügyminisztert. A rendőrség a kocsi gyorsan eltávolította a helyszínről és dr. Kojics akadálytalanul elment.

Rövidesen megkezdik a petrovgrádi kereskedelmi kamara székházának építését

Az új székház a Tiszti Otthon mellett épül

Mint ismeretes a petrovgrádi kereskedelmi és gyáripari kamara még hónapokkal ezelőtt elhatározta, hogy kamarai székházat épít. A kamarai székház céljaira megvették a várostól a Tisztiothton épületének jobbszárnyát, amelynek helyén a földszintes épület lebontása után modern kétemeletes palota épült volna. A telek vételárát 50 ezer dinárt a kamara ki is fizette, megkötötték a szabályszerű adásvételi szerződést és a tervek szerint az építési munkálatokat még március hónapban meg kellett volna kezdeni.

Az építkezést azonban nem kezdhették meg, mert a kamara a szerződést még Sztefanovics Milos városelnökkel kötötte meg, Berberszki Gyurica azonban bizonyos okokból

**nem tartotta alkalmasnak, hogy a
kamarai székház azon a telken épül
jön**

és a város más területén ígért telket a kamarának. Az idő mulott és

**a kamara a telket nem kapta meg,
így az építkezés sem kezdődött
meg**

bár a költségek meg vannak rá és abból a szempontból is nagyjelentőségű lett volna az építkezés, mert munkaalkalmat biztosított volna a munkanélkülieknek.

A kamara vezetősége most Vladiv Miloradhoz fordult és kérte, hogy hasson oda, hogy

**a Tisztiothton épületének eladott
részét haladéktalanul bontsák le és
adják át a telket a kamara ren-
delkezésére**

A városelnök megígérte, hogy miután az ügyben kellőképpen informáltatja magát, sürgősen megteszi a szükséges intézkedéseket. Vladiv Milorad városelnök igérete reményt ad arra, hogy

**a kamara székházának építését még
a közeljövőben megkezdik.**

—o—

nepi szónok szavaiból, hogy a technikai előmenetel nem használt az emberiség lelkiéletének, amelyből az észjárás elanyagiasodása következtében kihalt a régi szeretet és becsületérzés. Amde maga az a hódolatos tisztelet, amellyel a temerini öregeket megkoszorúzták, rácsófol erre a pesszimista tételre. Az a nép, amelynek fiatal-sága csapongó jókedvében sem feledkezik meg az öregeknek kijáró megbecsülés nyilvánításáról, nem sorozható be a régi, jó erkölcsök hanyatlásának jelenségeit feltérítő kategóriájába.

A temerini öregek büszkék lehetnek azokra a nemzedékekre, amelyek körülöttük a községben felnevelkedtek. Ezek a generációk nem olyan elmaradottak, hogy személynévé válnak a civilizáció követelményei előtt, de nem is olyan mohóan egyenvezett modernizálásban, hogy a falu egészséges, tiszta moráljából kivetkőznének. Temerin

Illés-napi ünnepeiben a városi kultúra tulajdonképeni becse a falu őszerejével összeolvadva tárult fel és ennek az őszerejnek legszebb ékessége volt az a tisztelet, amellyel az öregeket körülvették.

— Ljubljánában esőkken a barfogyasztás. A ljubljánai városi statisztikai hivatal kimutatása szerint az idei év első felében kevesebb bort fogyasztottak Ljubljánában, mint tavaly az év első hat hónapjában. Az idei első hat hónapban 1583.000, míg tavaly 1975.000 liter bort ittak Ljubljánában. Hasonlóképpen esőkken a sűrfogyasztás is mely a múlt év első 6 hónapjában 221.000 liter volt, míg az idén csak 181 ezer liter. A ljubljánaiak az idén összesen 20,5 millió dinárt költöttek szeszesitalra, ami fejenként 432 dináros fogyasztásnak felelt meg

—o—

Küszöbön a Népszövetségi Tanács összeülése

Abesszinia ötmillió font kölcsönt akar felvenni Londonban

Genfben jelentik: A Népszövetség titkársága körében bizonyosra veszik, hogy amennyiben a július 26-ára virradó éjszakaig nem történik megegyezés az olasz-abesszin viszály békéltetőbizottsági elintézését tekintetében,

a népszövetségi tanácstagokhoz táviratot intéznek, amelyben felkérlik őket, hogy öt napon belül gyűljenek össze Genfben.

Avenol főtitkár szerdán még egyszer megtárgyalta az ügyet Laval francia miniszterelnökkel. A főtitkár csütörtökön Genfbe utazott, ahol érintkezésbe lép a Tanács ezidőszerű elnökével, Litvinovval, a tanácsülés egybehívása ügyében.

Római jelentés szerint a Népszövetségi Tanács ülésével kapcsolatban illetékes olasz helyen kijelentették, hogy

az olasz-abesszin vegyes bizottság munkálatait folytatni teljesen céltalan volna.

A Népszövetség döntése értelmében ugyanis tegnap kellett volna betérjeszteni a bizottságnak jelentését eddigi munkálatairól. — Minthogy azonban a bizottság tagjai még abban sem tudtak megegyezni, hogy tulajdonképpen miről tárgyaljanak, teljesen céltalan az ötödik döntőbíró kinevezése és így a megbízottak vissza fogják adni megbízatásukat.

Francia aggodalmak

Párisi jelentés szerint a francia lapok legnagyobb része aggodalmát fejezi ki afölött, hogy a legközelebbi genfi tárgyalások esetleg kedvezőtlen fordulatot vesznek. Az Oeuvre szerint

a Népszövetségi Tanács két lehetőség között választhat: vagy Olaszországnak szolgáltat elégtételt és ez esetben csak az ualual incidens megvizsgálására szorítkozik és módot keres arra, hogy folytatni lehessen a diplomáciai tárgyalásokat, amelyek mind nehezebbé válnak vagy pedig — Anglia kívánsága szerint — alaposan megvizsgálják az egész kérdést.

Minden jel arra mutat, hogy a legutóbbi megbeszélések ebben az irányban folytak. Érthető, hogy a francia külügyminisztérium nem látja valami rózsásnak a helyzetet, mert

a genfi vita hosszúnak, körülményesnek és kényesnek ígérkezik.

A Jour genfi levelezője úgy értesül, hogy az angol álláspontot Kanada, Dánia és Spanyolország támogatják. Litvinov, valamint Rüzsi di Arras a népszövetségi alapokmány alkalmazásához ragaszkodnak, másrésztől Franciaország és a latin-amerikai képviselői olyan kompromisszumos megoldásra törekzenek, amely a lehető legteljesebb elégtételt szolgáltatná Olaszországnak. Hír szerint

Főhúzás augusztus 8-31-ig

Sorsjegyek a főhúzás egész ideje alatt kaphatók a föelárusítónál:

LUSTIG LAJOS váltóüzletében

Noviszád, Kralja Alekszandra ucca 13.

az Egyesült Államok Japánnal egyetértésben a Népszövetségi Tanács egybeülése napján jegyzékben hívják fel Olaszország figyelmét a Briand-Kellog egyezményre.

Az Egyesült Államok ezzel bizonyos tekintetben hivatalos támogatásban részesítik az angol álláspontot.

Szuezi jelentések szerint azok az olasz gőzösök, amelyek csapatokat és hadianyagot szállítanak Massauába és Mogadisioba, valószínűleg eltorlaszolták a csatornát, úgyhogy a kereskedelmi hajók forgalma hosszabb időre megakadt.

Vita a fegyverszállításról az angol alsóházban

Londonból jelentik: Az alsóház szerdai ülésén kérdést intéztek Sir Samuel Hoare külügyminiszterhez az Olaszországba és Etiópiába irányuló fegyver kivitel ügyében. A miniszter kijelentette, tudomása van arról, hogy Franciaország megtiltotta a fegyver kivitt mindkét államban. Ami Belgiumot, Csehszlovákiát és a többi országot illeti, nincs abban a helyzetben, hogy ezeknek az államoknak fegyver kiviteléről felvilágosítást adjon.

Runciman kereskedelmi miniszter közölte, hogy

az elmúlt négy hónap alatt nem adtak ki fegyver kiviteli engedélyt sem Olaszországnak sem Etiópiába.

Egyébként az angol minisztertanács szerdán ismét foglalkozott a kérdéssel. Az Evening News szerint a kormány többsége azon az állásponton áll, hogy

a mai viszonyok között úgy Olaszországba, mint Abessziniába meg kell engedni a fegyver kivittelt.

Azt hiszik azonban, hogy a kormány nem hozza nyilvánosságra erre vonatkozó döntését, mivel ez még jobban elmérgesítené az amúgy is nehéz helyzetet, mire a Népszövetségi Tanács összeül.

Az abesszin császárné felhívása

Londoni jelentés szerint az abesszin császárné a Daily Mirror útján táviratot intézett az angol nőkhöz, amelyben többek között — ezeket mondja:

— Az abesszin nők nevében azt üzenem a nemes és baráti Nagybritánia asszonyainak, hogy hő kívánságunk, hogy békében éljünk tüzhelyeink mellett. Hisszük, hogy az olasz-abesszin viszály az igazság diadalával ér véget. Reméljük, hogy Isten meghallgatja a békéért való imánkat és

Nagybritánia asszonyainak erkölcsi támogatását kérjük ezekben a nehéz időkben.

Tokói jelentés szerint a japán külügyminisztérium cáfolja azokat a híreket, mint ha Japán hadianyagot szállított volna Abessziniának.

Mint Londonból jelentik, a News Chronicle munkatársa beszélgetést folytatott az abesszin követtel, aki kijelentette, hogy

az abesszin kormány két, esetleg ötmillió font kölcsönt keres.

A kölcsön biztosítására a kormány koncessziókat ajánl fel a petroleumforrások, valamint az arany- és rézbányák kihasználására.

3- dinár 1 tubus

Soadont-fogkrém

a SOA-drogériában

Sztankovics miniszter a topolai gazdanapon

Hirt adtunk a nagyszabású gazdanapról, melyet vasárnap, július 28-án rendez a topolai Gazdakör és amelynek fővédnökségét Sztankovics Szvetozár földművelésügyi miniszter vállalta. A gazdanap védnökségét Lebach Gyula díszelnöknek ajánlotta fel a Gazdakör, aki a védnökséget ugyan csak elvállalta.

A gazdanap programja már reggel 7.30 órakor kezdődik a r. k. templomban megtartandó istentisztelettel. Ezt követi az ifjúsági szakosztály megalakítása majd pedig rövid ismerkedés után következnek a gazdasági szakelőadások, melyekkel el is telik a délelőtt. A gazdakör már kiküldte a szakelőadóknak felolvasásuk témáját is, miután előfordult az eset, hogy többen ugyanazt a témát vállalták. Az így beosztást kapott előadók névsora: dr. Tibor Ervin a szombori Gazdasági Egyesület alelnöke, Merkl Péter az egyesület igazgatója, továbbá Szobonya László és Bieber Zoltán. A kamendini szérumgyár részéről dr. Petrusics Iván tart előadást, míg a zobnaticai országos hírű fajskola részéről Kalmár Tihamér olvas fel, de időt szakított a szervező Gazdakör Molnár János, gorsói paprika-termelő és malmos részére is, aki a paprika termelés jugoszláviai jövője címen fog előadást tartani és Schaffer Gyula kutaspusztai nagybirtokos részére aki a magtermelésről tart előadást. Az előadásra felkértek közül időbeosztást kaptak még a szubotica: Pátia szérumgyár és a műtrágyagyárnak kiküldöttjei is felolvasásaik számára, de a rendező egyesület nem zárkózik el további szakelőadások beosztásától sem, ha az előadás témája időszerű és gazdasági.

A déli ünnepi társasbéd után a mezőgazdasági gépek bemutatója következik a gazdakörrel szomszédos Lusztig ház telkén. Erre a bemutatóra az összes számottevő cégek és képviselők elküldik a raktárukban lévő legújabb mezőgazdasági gépeket úgy, hogy a gazdanap e része egyben a legérdekesebb része lesz a napnak.

Az esti programon három egyfelvonásos parasztkomédia szerepel tarkítva tánc, énekszámokkal és konferálással.

A bácska-topolai gazdanap mindenesetre egyik legimpozánsabb ünnepe lesz a bácskai ugarok megművelőinek.

Társas gépkocsikirándulás Crnagora, Bosznia és Hercegovina legszebb vidékeire

A noviszádi Putnik pártatlan élményt ígérő egyhetes gépkocsikirándulást rendez az ország legszebb és legromantikusabb vidékeire. A kirándulás résztvevői társas gépkocsikon (autókárokon) bejárják Crnagora, Bosznia és Hercegovina legszebb vidékeit.

A kirándulók augusztus 3-tól 10-ig bejárják az ország legregényesebb vidékeit, meglátogatják a legszebb fürdőket, tavakat, vizeséseket, romantikus városokat, történelmi nevezetességű helyeket. A menetjegy és teljes ellátás ára összesen 1685 dinár. Jelentkezni július 28-ig lehet. Bővebbet a noviszádi Putniknál.

Molnár Mihály súlyosan terheli vallomásaiban Ivanitzát

Magasállású pénzember volt a vasuti üzlet értelmi szerzője?

Az Ivanitzta ügy folytatálagos tárgyalásán a bíróság felolvasta a másodrendű vádlott Molnár Mihály kereskedő korábbi vallomását.

Molnár Mihály vallomásaiban súlyosan terheltte Ivanitzát. Elmondotta, hogy

Ivanitzta ajánlotta neki, hogy adják el az államvasutak tulajdonát képező iparvágányokat.

Amikor az Orstein és Koppel cég gyanakodva fogadta az üzleti ajánlatot

Ivanitzta szerezte meg a Jugokommersz cég bizonylatát,

amelyekre ráhamisította Juhász A. György grafológus és Horvát Antal volt moztulajdonos nevét. A sikeres üzlet lebonyolítása után

Ivanitzta 48.000 dinárt vett fel tőle, hogy Amerikába szóló utlevelet szerezzen,

de cserbenhagyta őt és Csehszlovákiába szökött.

Molnár vallomásának felolvasása után Eremics védő kérdésére Ivanitzta kijelentette, hogy Molnár valószínűleg azért terheltte őt vallomásaiban, mert ezzel más szerepét akarta leleplezni. Annakidején amikor az 1929. évi főtárgyalás után szabadlábra helyezték,

Molnár kijelentette, hogy a „vasuti üzlet” értelmi szerzője egy magas-

állású pénzember volt,

aki őt anyagilag támogatta és ezért leplezte le. A következő tárgyaláson azonban őszintén elmond mindent.

Reiter Hans nürnbergi gépgyáros személyéről, akit a vádirat szerint Ivanitzta mintegy 7 millió dinárral károsított meg, a szélhámos megjegyezte, hogy

Reiter nem volt becsületes ember, mert Németországban hamis bukkást követett el

és a tulajdonát képező gépeket Romániába csempészte.

Molnár vallomásának felolvasása után a bíróság tanuként kihallgatta Herolt Vilma magántisztviselőnőt, az egykori Jugokommersz cég tisztviselőnőjét, aki kijelentette, hogy az eseményekre már nem emlékszik vissza. Utána Csikos János szikvizgyárost hallgatták ki, aki azt vallotta, hogy

az iparvasuti üzletre alaposan ráfizetett, mert az államvasutakkal szemben garanciát vállalt a bérbe vett iparvasutért

és 330 darab hadikártalanítási kötvényt helyeztet letétbe, összesen 400 ezer dinár értékben.

A tanúk kihallgatása után a bíróság felolvastatta Ivanitzta üzleti és magánlevelezését.

A szuboticeai orvosszindikátus állást foglalt a zsidókórház ügyében

A városi tiszti főorvos nyilatkozata — Három millió dinárba kerülne az új kórház

Szuboticeán egyre nagyobb hullámokat ver a zsidó hitközség elnökségének az a terve, hogy a zsidókórház céljaira megvásárolja a Park szálloda épületét. Ebben az ügyben a Reggeli Ujság már mindkét oldalról ismertette a zsidóság állásfoglalását. Legutóbb a terv pártolójának álláspontját közöltük, most pedig a terv ellenzői részéről az egyik tekintélyes kereskedő a következők hozzáfűzését kérte eddigi észrevételeinkhez.

— A beállítás, amely szerint a zsidó hitközség, csupán a jótálló szerepét vállalná, viszont az érték biztosítása szempontjából szerepelne, mint telekkönyvi tulajdonos, nem egyéb, mint játék a szavakkal. Valójában és nemcsak forma, hanem jog szerint is a zsidó hitközség a vevő és őt terheli a vásárlással kapcsolatos minden kiadás és anyagi felelősség. Igaz ugyan, hogy a szálloda egy millió dináros vételére jutányos lenne, de csakis abban az esetben, ha a zsidó hitközségnek készpénzben lenne ez az egy millió dinárja. A hitközséget azonban a Spitzer féle ház vásárlása révén már amúgy is terheli 36.000 dinár évi amortizációs kötelezettség és most a Park szálloda átvétele után újabb évi 80.000 dináros terhet kell magára vállalnia hatminec esztendőn keresztül. Miután a Park szállodának kórházzá való viszalakítása az átírási illetékekkel legalább hatszáz ezer dinár készpénzt emésztene fel, tulajdonképpen három millió dinárba kerülne a terv megvalósítása, a kórház üzemeltetésével évi nyolcszáz ezer dináros költségen kívül.

A városi tiszti főorvos nyilatkozata

A zsidó kórház ügye azonban nemcsak a hitközség tagjait, hanem az orvostársadalmat is élesen foglalkoztatja. Erre való tekintettel a Reggeli Ujság munkatársára beszélgetést folytatott dr. Gyurics Milica városi tiszti főorvossal, a szuboticeai orvosszindikátus elnökével, aki az úgyról a következőket mondta:

— A magam részéről, mint orvos is örülök

annak, ha Szuboticeán az egészségügyi intézmények száma növekednék illetve ha a meglévő intézmények kibővítenének. Az volna azonban kívánatos, ha az individuális betegségek helyett a szociális betegségek kezelése bővílné. Jó lenne, ha például a tuberkulózis gyógyítására nyílnék több mód és ha tudószanatóriumot lehetne ebben a tuberkulózistól pusztuló városban létesíteni.

— A zsidókórház áttelepítése esetén az új helyiségeket természetesen azoknak használatbavételéig előtti hatósági bizottság vizsgálja meg. A Park szálloda tudvalevően eredetileg szanatóriumnak épült, így tehát nem igen fér kétség hozzá, hogy e tekintetben kifogás nem merülne fel.

— A szuboticeai orvosszindikátus egyébként több ízben foglalkozott már a zsidókórházzal, mert panaszkok érkeztek be, hogy egyes orvosai ingyen vagy dőmpingáron dolgoznak, ami orvosetikai szempontból is helytelen. Nemrégiben megtörtént, hogy egy szuboticeai orvosnő ingyenes közreműködését ajánlotta fel az egyik itteni egészségügyi intézménynek, de ezt az orvoskamara éppen az etikára való hivatkozással megtiltotta. Ez a tilalom pedig bizonyára a zsidókórház orvosaira is vonatkozik. De egyébként figyelembe kell azt is venni, hogy kórházokról szóló törvény is előírja, hogy a nyilvános kórházakban foglalkoztatott orvosok működésért meg kell fizetni. Emellett a kórházi orvosok a betegeknek semmiféle díjat sem gyógykezelésért, sem műtétért fel nem számíthatnak, a kórház által felszámítható összegeket pedig osztályok szerint csoportosítva rendeletek szabályozzák. Ezzel akarja a törvény meggátolni azt, hogy kórházak üzleti vállalkozásokká váljanak.

— A törvény azt is előírja, hogy a nyilvános kórházak ingyenes ambulanciát kötelesek fenntartani. Tudomásom szerint ilyen ambulancia a zsidókórház mellett eddig nem működött.

— A zsidókórház kibővítésének tervéhez hivatalosan nem szólhatok hozzá, mert azt még nem hezták tudomásomra. Mint az orvosszindikátus elnökének azonban az a feladata, hogy az orvosok összességének az érdekeit megvédjem.

Nyilatkozat az orvosszindikátus titkára

Dr. Singer Adolf orvos, az orvosszindikátus titkára a következő nyilatkozatot adta:

— A szuboticeai orvosszindikátust kizárólag annyiban érdekli a zsidókórház kibővítésének terve, amennyiben az az orvostársadalom gazdasági érdekeit érinti. Miután a zsidókórház nyilvános jellegű magánkórház, amely a törvény által előírt keretek mellett működhet, a szindikátus első kötelességének tekinti, hogy kieszközölje az ott működő orvosok fizetését. Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy a kórház betegállományának túlnyomó többségét munkáspénztári betegek teszik, akiknek kezeléséért a kórház díjat számít, az orvosok pedig teljesen ingyen látják el a beutalt betegek gyógykezelését és ezáltal lehetővé teszik, hogy a zsidókórház versenyezhesen olyan egészségügyi intézményekkel, amelyek rendszeresen fizetik orvosikat. Küzdeni fogunk ez ellen az antiszociális rendszer ellen, és lehetővé fogjuk tenni, hogy a zsidókórházi orvosok függetlenségük biztosításával orvosi hivatásuk magaslatán állhassanak.

A zsidó vallású orvosok állásfoglalása

A kórházon kívül álló szuboticeai zsidó vallású orvosok a zsidókórház kibővítésének tervével kapcsolatban ülést tartottak, amelyen a következő határozatot hozták:

„Mi szuboticeai zsidó vallású orvosok, a mai értekezletünk eredményeképpen a szuboticeai Szeretetház Egyesület kórházával szemben a következő álláspontot foglaljuk el:

1. Kívánjuk, hogy a szuboticeai Szeretetház kórháza eredeti rendeltetésének megfelelően kizárólagosan szegénysorsú zsidó betegeket vegyen ápolás alá. Más vallású szegénysorsúakat csak olyan mértékben, amennyiben ez a szegénysorsú hittestvéreink elhelyezési lehetőségeit nem veszélyezteti.

2. Minthogy mi, a jelenlevő zsidó orvosok, tagjai és adófizetői vagyunk a szuboticeai zsidó hitközségnek, tiltakozunk a hitközség vagyonának kockáztatása ellen, annál is inkább mert semmi nemű statisztika nem igazolja, hogy a Szeretetház mai formájában és férfő helyével nem volna elégséges szegénysorsú zsidó betegek korlátlan számu befogadására.

3. Mi jelenlevő orvosok, tiltakozunk az ellen az orvosi kar tekintélyét és érdekeit mélyen sértő és antiszociális rendszer ellen, amellyel az ottmunkáló orvos társainkat minden fizetés nélkül dolgoztatja olyan betegek gyógyításával, akikért a Kórház-Egyesület ápolási díjakat szed. Ez utóbb említett betegek száma teszi ki a jelenlegi Szeretetházban ápolott betegek többségét.

4. Tiltakozunk egyes orvosok vagy orvos csoportok favorizálásá ellen. Követeljük az orvosi állások betöltésénél pályázatok kiírását és a kellő törvényes kvalifikáció kötelezővé tételét.

5. Unnepélyesen kijelentjük minden ellentétes és tendenciózus híresztelésekkel szemben, hogy mi a Szeretetház humanus célkitűzéseit méltányoljuk és támogatjuk, de nem engedhetjük meg, hogy működésével a kórházon kívülálló orvosok egzisztenciáját veszélyeztessen és kívánjuk, hogy egyetlen szent és nemes hivatásának, a szegénysorsú zsidó betegek díjtalan gyógyítását tekintse.

Drága mulatság a repülés megtanulása

A legutóbb több helyen tartott és jól sikerült repülőnapok a nagyközönség legszélesebb rétegeiben is fokozták a repülés iránti érdeklődést és aki csak birta a zsebével és idegeivel, a repülőnap alkalmával felszállt a magasba, „légi keresztségen” esett keresztül. A repülőnapok hatásos propagandája felkeltette a repülőgépezés iránti érdeklődést is. A szerkesztőségünknel többen érdeklődtek, hogy mik a feltételei a pilótamesterség elsajátításának és válasz képpen a noviszádi Aeroklub felvilágosítása alapján közöljük, hogy a repülővezetés megtanulása körülbelül nem kevesebb mint 18 ezer dinárba kerül. Minden oktatási óráért 300 dinárt kell fizetni. Turistapilótákat (ez a neve a repülőgép-urvezetőknek) a zemuni repülőiskolában képeznek ki. Ebbe az iskolába csak szigorú orvosi vizsgálat alapján vesznek fel tanulókat. Közlebbi felvilágosításokat az Aeroklub begradi központja nyújt, (Beograd, Uzuna Mirkova 4) Rajta uraim, lehet repülőgép vezetést tanulni, csupán 18 ezer dinárba kerül...

Nagyarányu iskolaépítkezés Noviszádon

A kislimáni „Kraljevics Andrej” iskola mellett, a Kliszán új iskolát építenek, az újbuzatéri iskolára emeletet emelnek, az ivandani telepi iskolára már felépítették az emeletet

Noviszádon az idén nagyarányú iskolaépítkezések indulnak meg, ami azonban még korántsem jelenti azt, hogy a helyzet már kiéleződött. Évekig terjedő építkezésekre lesz szükség, míg a tanulók számának megfelelő iskolaépületek lesznek a városban.

A Kislimánon építendő „Kraljevics Andrej” iskola ügye az idén valószínűleg végleges elhatározást nyer, két esztendői huza-vona után.

Ismeretes, hogy az iskola építésre kiírt árlejtésen a legolcsóbb ajánlattevő a Tunner és Wagner cég volt, a város azonban nem ennek, hanem a 15 ezer dinárral drágább ing. Vlk. építési vállalkozónak adta ki a munkát. A Tunner és Wagner cég a város határozatát megfelelőbbé a bánsághoz, amely megsemmisítette a közgyűlési határozatot. A város erre a bánság határozata ellen panasszal élt a közigazgatási bírósághoz, amely megsemmisítette a bánság eredeti határozatát és új határozathozatalra utasította. A bánság erre felszólította a várost, hogy a közigazgatási bíróság határozatának megfelelően hozzon új végzést.

A városi előjáróság a bánság felszólítására most tanulmányozza a kérdést és valószínűleg meg a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti javaslatát, hogy ez hozzon döntést az iskola építése ügyében. A városi előjáróság előbb az albizottságok elé terjeszti az ügyet és csak ezután hozza meg javaslatát, amit a közgyűlés elé kíván terjeszteni.

A város minden valószínűség sze-

rint új árlejtést ír ki a kislimáni iskola építése ügyében.

Tekintve, hogy itt közel két millió dináros munkáról van szó, a vállalkozók és munkások is nagy érdeklődéssel várják a város határozatát.

A kétmillió dináros kislimáni iskolán kívül a Kliszán 400 ezer dináros költségelőirányzattal épített az iskolai bizottság emeletes iskolát.

amelyben két tanterem és két tanítói lakás lesz. Ez lesz az első noviszádi iskola, amelyet telekkönyvileg az iskolai bizottságra írnak.

Ezenkívül a cseneji szálláson is építenek új elemi iskolát, az új buzatéri levő elemi iskolára emeletet emelnek, amit rövidesen be is fejeznek,

míg az ivandani elemi iskolára ráépített emelettel már teljesen elkészültek és azt át is vette a város.

Mindezek az iskola építések három millió dinár körüli összeggel terhelik meg a várost,

de egyúttal ennyi pénzt juttatnak a vállalkozóknak, iparosoknak és munkásoknak is. Az új iskolák építésével csak némileg csökken az iskolák hiánya és a szülők, valamint tanítók biznak abban, hogy a város a jövőben fokozott mértékben építkezik, hogy az iskolai oktatás sem egészségi, sem tanügyi szempontból ne eshessen kifogás alá.

—0—

Befejeződött a beográdi sakkverseny

Pirc lett Jugoszlávia bajnoka — A vajdasági mesterek az elsők között — Schreiber és Eröder döntő szerepe

Néhány táblán folyik még a harc a hatvanégy kocka jugoszláviai matadorai között, de a végeredményen ez már csak lényegtelen változásokat tehet. Annyi már is kétségtelen, hogy

Pirc Vászja, a fiatal ljubljani sakk-mester lett Jugoszlávia első sakkbajnoka, míg Kosztics, Trifunovics dr. és König ez alkalommal kénytelenek a második, harmadik és negyedik helyet beérni.

Egész az utolsó fordulókig mindenki biztosra vette Kosztics győzelmét, aki oly fölényrel vezetett, hogy még a szubotici Schreiberrel szemben elvesztett játszmája után is a legszebb esélyei voltak. Amde a noviszádi Bröder váratlan előretörése minden számítást felforgatott és szenzációs győzelmet Kosztics felett, ez utóbbi már nem hozhatta be többé.

Pirc neve csak nemrégiben tűnt fel a sakk-mesterek között. Mesteri címét alig pár év előtt szerezte, de már egy évvel később nemzetközi mesterekkel mérte össze erejét és Budapesten olyan fényes eredménnyel szerepelt, hogy az összes jugoszláv mesterek közül őt hívták meg a nemrég lezajlott moszkvai mesterversenyre, amely heteken át izgalomban tartotta a világ összes sakkozóját. Ezen a versenyen tudvalegőleg az orosz Botvinnik és a csehországi Flohr osztottak az első és második díjon, míg Pirc majdnem utolsó lett. Mégis csalódtak azok, akik azt hitték, hogy Pirc rövid ragyogó szereplés után egész tiatalon letört. A beográdi bajnokságon sakk-tudása ismét a régi volt és általános bámulatot kel-

tett. Legfeljebb döntetlent lehetett elérni, legyőzni senki sem bírta őt egyetlenegyszer sem.

Trifunovics dr. szintén nem vesztette el egyetlen játszmáját sem és már már úgy látszott, hogy Schreiber is egyetlen veszített játszma nélkül be a versenyt. Amde Bröder nemesak statisztikai számítását zavarta meg, hanem Schreiberét is. A két mester nem vette figyelembe, hogy mikor Bröderrel szembe kerültek, ő már nem a verseny elején elfogultan játszó mesterjelölt volt, hanem a megszerzett mesteri cím által fellelkesült merész játékos. A tizenharmadik fordulóban lendületes játékkal lehengette Schreiberet, aki nem akarta elfogadni a följajlott remiszt, a rákövetkező napon pedig izgalmas harcban legyűrte Koszticsot, akinek már nem is ajánlott föl döntetlent.

Ez a kettős győzelem volt a verseny legnagyobb szenzációja és talán bevezetője a legfiatalabb sakk-mester följelölő sikereinek.

A második helyet biztosan König szerezte volna meg, ha az egyébként formában nem lévő Asztalos dr.-ral szemben legalább döntetlent bírt volna elérni. De hiába volt minden erőlködése. Könignek már fájtuma, hogy valahányszor versenyen szembekerül Asztalossal, mindig veszít. Most is ez történt.

Az ötezer dináros első díjat és a bajnoki címet tehát Pirc kapja meg. A többi díjak, Trifunovics dr. kivételével, csupa vajdasági mester Kosztics, Schreiber, König, Bröder és Tóth között oszlanak meg,

ha ugyan ez utóbbit Asztalos dr. ki nem űti a nyeregéből az utolsó fordulóban. A „Politika” szépségdíjaira Kosztics és Bröder a legkomolyabb jelöltek. Csirics Szteván képviselőházi elnök díjait és az egyéb jutalmak fölött csak ma este dönt a verseny vezetősege.

Noviszádon nem szobrot, hanem épületet emelnek Egyesítő Vitéz Alekszandar király emlékére

Kibővítik a szokoléptet az emlékműre belőlt pénzből

Dr. Borota Branislav noviszádi városelnök együttes ülésre hívta össze a városi képviselőtestület emlékmű bizottságát és a kulturszövetség vezetőségét. Az ülésen arról tárgyaltak, hogy milyen emléket emeljenek Egyesítő Vitéz Alekszandar királynak. Az ülésen abban egyeztek meg, hogy az emlékműre összegyűlt összegből nem szobrot emelnek, hanem emlékpülkét, mert ez sokkal inkább szolgálja a vértanu halált király emlékének.

A bizottság véleménye szerint a most épülő szokolothont kell kiépíteni kulturpálotává és nemzeti otthonná, amelyet Egyesítő Vitéz Alekszandar királyról neveznek el. A javaslatot még az egyes bizottságok elé terjesztik tanulmányozás céljából és ha ezek magukévá tették, akkor valósítják meg a tervet.

Nagy előkészületek a noviszádi újságírók kerti ünnepélyére

A noviszádi újságírók szombaton este tartják meg nagyszabású kerti ünnepélyüket a Kraljica Marija szálló kerthelyiségében. Az újságírók nagyszabású programot dolgoztak ki úgy, hogy a közönségnek ritka szórakozásban lesz része. Magas nivóju művészi programot adnak, amelyek keretében Szénássy Károly a világhírű hegedűművész és Cvéjics Zsarko, a beogradi operának nagytehetségű énekese is fellép. Ezen kívül balett is lesz, valamint még más szórakoztató számok.

A kerti ünnepély iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy mindenkinek érdekében áll jóelőre asztalokról gondoskodni. Asztalokat a Kraljica Marija szálló igazgatóságánál lehet előjegyezni. A kerti ünnepélyre belépti díj nincsen. Az ünnepélyre a pincérek hírlapíró kacsát adnak el tizenöt dinárért, amiről a vendégek megfelelő ellenértéket kapnak.

Hat egyesület vesz részt a szubotici Olcsó Hét megrendezésében

A szubotici kereskedők körében nagy lendülettel folynak a megbeszélések az Olcsó Hét megrendezéséről. A kiküldött bizottság tagjai ugyszólván napról-napra tartanak ülést, az értekezleteken azonban egyelőre csak adminisztratív jelentőségű ügyekben határoznak és a különböző bizottságokat állítják össze.

A széleskörű rendezőbizottság újabb ülést tartott, amelyre meghívták Precies Miskót, a mezőgazdák egyesületének elnökét és Vukovics Antunt a szőlősgazdák egyesületének az elnökét is. Az értekezleten elhatározták, hogy

a két mezőgazdasági egyesület is résztvesz a Szubotici Hét megrendezésében,

ugy hogy ezzel a résztvevő gazdasági érdekeltségek száma hétre emelkedett, mert a kereskedőkön, az iparosokon, fűszerkereskedőkön és gyáriparosokon kívül a méhészek egyesülete is részt vállal az Olcsó Hétben.

Noviszádi terménytőzsde

Uj buza (az első szám a júliusi, a második az augusztusi, a harmadik a szeptemberi és a negyedik az októberi szállításra vonatkozik) 79 kgos - százalékos tiszai hajó Csurugig 126, 131, 134, 137, tiszai hajó Csurug alatt, 125, 130, 133, 135, begai hajó 124, 129, 132, 135, tiszamelléki csatornán Kuláig 123, 128, 131, 134, dunai, csatornán és Kralya Alekszandra csatornán 123, 128, 131, 134. Uj buza 78 kgos 2% dunai, csatornán és Kralya Alekszandra csatornán 120, 125, 128, 131, Dunán, bácskai, bánáti és baranyai 78 kgos 2% 123, 128, 131, 134, Dunán szerémi 77-78 kgos 2% 116.50, 121.50, 124.50, és 127.50, Dunán szerémi 77-78 kgos 2-3% 114.50, 119.50, 122.50, 125.50, Száván szerémi, szerémi és boszniai 77-78 kgos 2-3% 113.50, 118.50, 121.50, 124.50, felsőbácskai 79 kgos 2% 120, 125, 128, 131, felsőbánáti 79 kgos 2% 120, 125, 128, 131, bácskai 78-79 kgos 2% 118, 123, 126, 129, bánáti 78-79 kgos 2% 117, 122, 125, 128, szerémi és szlavóniai 78 kgos 2% 110, 115, 118, 121.

Rozs bácskai 100-102.

Arpa uj, 64 kgos bácskai és szerémi 84-86.

Zab uj, bácskai, szerémi és szlavóniai 82.50-85 Tengeri bácskai 76-77, Szombor környéki 77-78, bánáti 74-75, szerémi indiai paritásban 76-77, uszályból 75-76.

Buzalisz bácskai és bánáti állomásról nullás g és g 190-210, kettes 170-190, ötös 150-170, hatos 130-150, hetes 110-120, nyolcas 85-90, szerémi és szlavóniai állomásról nullás g és g 190-200, kettes 170-180, ötös 150-160, hatos 130-140, hetes 110-120, nyolcas 85-90.

Korpa bácskai és szerémi juttazásokban 75-77.50, bánáti 72.50-75, juttazásokban uszályrakomány 75-77.50.

Irányzat: változatlan.

Forgalom: közepes.

Szombori terménytőzsde

Uj buza: (az egymás után következő számok a júliusi, augusztusi, szeptemberi és októberi szállítások árát jelzik). Tiszai hajó Csurugon alul (79 grammos, 2%-os) júliusra 126, augusztusra 131, szeptemberre 134 és októberre 137. Tiszai hajó Csurugon felül 125, 130, 133, 136. Begej hajó 124, 129, 132, 135, tiszai csatorna 123, 128, 131, 134. Duna csatorna és Kralja Alekszandra csatorna 78 grammos 2%-os 120, 125, 128, 131. Duna Bácska, Bánát, Baranya) 125, 128, 131, 134. Dunai hajó 116.50, 121.50, 124.50, 127.50. Felsőbánáti és felsőbácskai 79 grammos 2%-os 120, 125, 128, 131, bácskai 118, 123, 126, 129, bánáti 78 kilogrammos 117, 122, 125, 128, szerémi és szlavóniai 110, 115, 118, 121.

Rozs, bácskai vasut 100-102.

Zab, bácskai vasut 80-82.

Uj árpa bácskai 63-64 kgos 80-85, szerémi 63-64 kgos 80-82, bácskai tavaszi 67-68 kgos 110-115, baranyai tavaszi 67-68 kgos 115-120.

Tengeri bácskai, prompt 77-78, bácskai augusztusra 78-79, szerémi prompt 77-18, szerémi augusztusra 78-79.

Bab, szokvány 140-150.

Liszt g és g 190-210, kettes 160-190, ötös 150-160, hatos 135-150, hetes 110-120, nyolcas 85-90.

Korpa 78-80.

Sertészsír free nagy uj hordókban 9-10, közepnygy uj hordókban 9.25-10.25, kis uj hordókban 9.50-10.50, kánákban brutto nettóért 8.50-9.50, füstölt szalonna free ládában és csomagolással 11-12, sózott szalonna fej nélküli 10-11.

Irányzat: esendes.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZARLATOK

A dinár árfolyama: Budapest 7.80-7.95, Bécs 8.04-9.06, Berlin 5.67-5.71, London 216.50.

Zürich: Páris 20.26, London 15.205, Newyork 306 öt nyolcad, Brüsszel 51.90, Milánó 25.10, Madrid 92.-, Amsterdam 206.75, Berlin 123.10.

Arak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiacon. Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a készáru irányzata szilárd volt. Tiszavidéki uj buza legalacsonyabb árfolyama 14.90, legmagasabb 15.50, felsőtiszai 14.75-15.35, más származásu 14.65-15.30. A határidőpiac irányzata szilárd volt. Buza októberre 15.26-38, rozsa októberre 12.81-83, tengeri augusztusra 12.70-72, májusra 12.95-98.

— Noviszádi kis hírek. A noviszádi asztalosok a munkásotthonban a napokban értekezletet tartottak, amelyen megtárgyalták az asztalosok helyzetét. — Noviszád város építésügyi bizottsága csütörtökön hivatalosan is átvette a munkástőzsde ujonnan emelt épületét. — A varrómunkások a munkásotthonban szintén értekezletet tartottak.

HALLÓ.

BELFAST. A félhivatalos Reuter-iroda jelentése szerint Belfastban tegnap egész nyugalom volt. Július 12 óta, amikor megkezdődtek a zavargások ez volt az első nyugodt nap Északírországgban. A katonai járőrök a nyugalomra való tekintettel bevonták az uccákról.

Washington. King szenátor, aki Juta államot képviseli a szenátusban kijelentette, javaslatot nyújt be, hogy az Egyesült Államok szakítsák meg a diplomáciai viszonyt Németországgal a katolikusok és zsidók üldözése miatt.

BÉCS. Az osztrák szövetségi rendőrség több németországi nemzeti szocialistát letartóztatott, így Krausz Félixet, a „Münchener Neueste Nachrichten” bécsi tudósítóját is. Az újságíró, aki a külföldi németek szövetségének tagja volt a vád szerint sűrűn utazott Berlinbe és ott a szövetségtől felvett pénzt Bécsbe hozta, ahol azt az osztrák nemzeti szocialisták támogatására fordította.

Budapest. A budapesti gyógyszerészek küldöttsége felkereste a magyar főváros tiszti főorvosát és elmondták, hogy a legutóbb a pénzügyi nehézségbe került dr. Rosenberg Sándor vegyészeti laboratóriumát elárverezték. Az árverés alkalmával 5 kilogramm szublimát 3000 darab szublimát pasztilla és számos más mérge került a leg többet kínáló árverező tulajdonába. A gyógyszerészek elmondták a tiszti főorvosnak, hogy az árverésen annyi mérge került laikusok kezébe, hogy azzal 150.000 embert lehet megmérgezni. A tiszti főorvos az esetről azonnal jelentést tett a polgármesternek, aki megítélte a szükséges intézkedést, hogy a nagy mennyiségű mérget elvegyék az avatlanoktól.

ST. BERNHARDT. Halliburton Rihárd dugaz dag amerikai egy elefánt hátán a Szent Bernát hágon át Olaszországba utazott. A vállalkozó szellemű amerikai szerencsésen meg is érkezett Aosztába.

London. A potyautazás világrekordját mindenestire az az öt ausztráliai munkás tartja, akik Ausztráliától Londonig 11.000 mérföldes utat tettek meg a „Tower Crown” nevű hajó raktárában. A potyautasokat a hajószemélyzet közvetlenül az Angliába való megérkezés előtt vette csak észre és egy fülkébe zárta őket. Mialatt a hajó a Manchester csatornában volt a potyautasoknak sikerült megszökniük. Az angol rendőrség most keresi a potyautazás világrekordereit.

BOHINY. Dr. Girsza Vaclav csehszlovákia uj jugoszláviai követe tegnap adta át megbízó levelét Bohinyban az ott nyaraló Pavle régensherceg öfenségének. A megbízó levél átadásánál jelen volt dr. Sztójadinovics Milán miniszterelnök-külgyminiszter is. Az uj csehszlovák követ ma Blédebe utazik, ahol öfelsége Mária királynő fogadja kihallgatáson.

Páris. Az „Information” beavatott helyen nyert értesülései alapján azt írja, hogy Bethlen István gróf volt magyar miniszterelnök a belgiumi Steenockerzellebe utazik, ahol Ottóval tárgyal. Bethlen a steenockerzelli megbeszélések után Párisba is ellátogat, hogy itt politikai tényezőkkal tárgyaljon a Habsburg kérdéssről. A lap hozzátéveszi, hogy ez a hír Párisban nagy elégedetlenséget keltett. A hivatalos francia álláspont az utóbbi napokban nagyon restauráció ellenes lett. A többi lap is a Habsburg restauráció ellen foglal állást.

LONDON. A Daily Telegraph tengerészeti szakértője azt írja, hogy a szovjet kormány az utóbbi időben lázasan építi a tengeralfattjárókat. Eddig hatvan modern tengeralfattjáróval rendelkezik a szovjetorszag tengerészet.

Bristol. A Bristol-Cardiff között közlekedő repülőgép eddig még ki nem derített okok miatt Cardifftól két mérföldnyire lezuhant. A pilóta és a repülőgép utasa a helyszínen meghaltak. A skót partok mentén egy katonai repülőgép is lezuhant, amelynek pilótája és megfigyelője szörnyethaltak.

PRAGA. A csehszlovák hadsereg ez évi gyakorlatait három csoportban tartja meg. Az első csoport parancsnoka Krejcsi vezérkari főnök a másodiké a kassai hadtest parancsnok, míg a harmadiké Kopal tábornok. A hadgyakorlatok szeptember 10-én fejeződnek be.

Newyork. A General Electric Company newyorki hatalmas felhőkarcolójának 48 és 49 emeletén tűz keletkezett. A tűzoltóság az azonban sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni.

FURCSA

— Mi az, vezérigazgató ur, ön fát vág?
— Igen, az orvosom így kívánja.
— Érthetetlen. Hiszen itt, a szanatóriumban központi fűtés van.

HIREK

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Noviszád, Kralya Petra 30. I. emelet

Telefon 21-37, éjjel 20-58.

Postacsekkszámla; Zagreb, 46.692

Előfizetés ára 1 hónapra 18.— dinár,
3 hónapra 50.— dinár

Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Derült, száraz idő

Európa: Nyugateurópa felett magas a légnyomás. Egész Európában száraz és derült az idő. A hőmérséklet nem változott lényegesen.

Jugoszlávia: Az egész országban derült, némi felhőzettel az ország közepén és délen. Eső nem volt, a hőmérséklet kissé emelkedett.

Jóslat július 26-ra: Derült és száraz idő, a hőmérséklet nem változik lényegesen

Vizállás

A Duna Steinnél és Mohács—Bogojevo között árad, máshol apad, alacsony vízálásu. Noviszádnál tegnap 200 centiméter volt a Duna vízálása. A tegnapelőtti helyzettel szemben öt centimétert áradt. A Tisza végig apad, igen alacsony vízálásu.

★

— Az uj jeruzsalmi pravoszláv patriárka. A pravoszláv szinódus Jeruzsalem ben ülést tartott és Timoteus jordáni püspököt választotta meg jeruzsalmi patriárkává. A szavazásban a világi papok nem vettek részt és elhatározták, ha nem tudnak megegyezni az uj patriárkánál, akkor a londoni Colonial Officenél megfelelőbbek a választást és uj választás kiírását kérik. A szavazásnál Timoteus 29, az alekszandriai püspök 15 és a madabei püspök 3 szavazatot kapott.

— Ujabb hőhullám Angliában. Londonból jelentik: Angliát ismét életveszélyes hőhullám perzseli végig. A hőmérséklet újból elérte a 86 Fahrenheit fokot. London uccáinak aszfaltburkolata a hőségtől annyira meglágyult, hogy egyes helyeken a járókelők cipői látható nyomokat hagytak.

— Pirc és Kosztics holtversenyben estők. A beogradi sakkverseny utolsó fordulóján Tomovics nagy meglepetésre legyőzte Königet, Vukovics pedig Schreiber ellen remist ért el. Ezzel a győzelmével Vukovics is — Bröderrel együtt — megszerezte a mesteri címet. A versenyt így Pirc és Kosztics nyerték egyaránt 11 és fél ponttal.

— A Kulturbund vasárnap közgyűlést tart. A jugoszláviai sváb-német kulturszövetség, a Kulturbund, vasárnap, július 28-án rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlésen több szavazatot adnak elő. A közgyűlésen, amely igen hevesnek ígérkezik — uj tisztikart is választanak.

— Leégett tizenkilenc ház egy magyarországi községben. Nyiregyházáról jelentik: A Nyiregyháza melletti Nyirgyulán kigyulladt az egyik gazdálkodó háza. A lángok csakhamar átcsaptak a szomszédos épületekre is és minthogy szél volt, néhány perc alatt 19 ház gyulladt ki. Valamennyi leégett. Emberéletben nem esett kár, de igen sok állatt és gabonanemű lett a tűz martaléka.

A noviszádi kugliszövetség igazgatótanácsa pénteken 26-án este 8 órakor rendkívüli ülést tart a Bauer pályán. A gyűlésre ezúttal is meghívja a tagokat az — Elnökség.

★

ISKOLABAN

— Mit gondolsz, fiam, mire tanították meg a téritők legelőször az emberevőket?
— Arra, hogy mennyivel egészségesebb dolog a növényi koszt a husevésnél.

— Kibővítik a noviszádi fiugimnáziumot. A noviszádi fiugimnázium épülete már régóta szűknek bizonyul a nagyszámu tanuló részére. A gimnázium igazgatósága éppen ezért a gimnáziumi patronátussal együtt arra törekszik, hogy a gimnázium új épülettel bővüljön ki. A gimnázium és a patronátus között tárgyalások folynak arra vonatkozóan, hogy a patronátus egy új épületet bocsásson a gimnázium részére, amelyben 12 osztályt tudnának elhelyezni.

— Tanárjelölt előkészít középiskolai diákokat pótvizsgára és a következő tanévre. A diákok a tanárjelölt szüleinél teljes ellátást is kaphatnak. Érdeklődhetni dr. Salamón Frigyes ügyvédnél Noviszád, Zselezneska 13.

— Névvaltoztatás. Weinberger Mirkó noviszádi tanuló „Petrovics“-ra változtatta vezetéknevét.

— Kitüntetett újságíró. Budapestről jelentik az Avala: Horthy Miklós kormányzó Zimmer Ferencet, a Magyar Távirati Iroda felelős szerkesztőjét a magyar hirsolgálat fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a másodosztályu polgári érdemkeresztel tüntette ki.

— Nagy eucharisztikus kongresszus Csa kvecon. Csa kvecon augusztus 23, 24 és 25-én nagy eucharisztikus kongresszust tartanak, amelyre már nagyban folynak az előkészületek. A kongresszuson résztvesz dr. Bauer Ante zagrebi érsek is. A kongresszus vidéki résztvevői részére 50 százaléks vasuti kedvezményt adnak.

— Halálozás Adán elhunyt Körtvélyessy János vendéglős, aki husz esztendőn át tagja volt a tűzoltótestületnek és a képviselőtestületnek is. Több ezer gyászoló ki-sérte utolsó útjára, a sirnál Nemes Lajos mondott megható bucsuztatót.

— Románia megszüntette a transzfervizumot. Bukarestből jelentik: Románia a szerdai napon Magyarországgal, Németországgal, Csehszlovákiával, Angliával és Spanyolországgal szemben felfüggesztette a transzfervizumot, mivel nem rendelkezik a szükséges devizával. Sok száz behozatali kérvényt ennek következtében nem tudták elintézni, mert a román nemzeti bank nem adja meg az engedélyt. A Curentul a rendelettel foglalkozva, megállapítja, hogy az kiheverhetetlen károkat fog hozni a román kereskedelemre.

— Ma tartják második előadásukat a beográdi Nemzeti Színház művészei a noviszádi Park szálló kertjében. A beográdi Nemzeti Színház kiváló művészei ma este 9 órai kezdettel a Sakk matt című vígjátékot adják elő a noviszádi Park szálló kerthelyiségében. A darabban a beográdi együttes legkiválóbb művészei szerepelnek. Az előadást 10 és 6 dináros belépődíjjal rendezik. Jegyek előjegyezhetők a 30-12-es telefonszámon.

— Házasság. Csebulár Marianna és Börzsonyi Brandeis Béla író, főszerkesztő, házasságot kötöttek Budapesten.

— Eltűnt egy 21 éves noviszádi borbélyegéd. Tatics József 21 éves noviszádi borbélyegéd hétfőn reggel eltávozott szülei lakásáról és azóta nem jelentkezett. A magas szőke fiatalember sárga nadrág, szürke kabát, fekete félcipő, kockás szürke sapka volt. Aki tud valamit a fiatalemberről az sziveskedjen azt azonnal jelenteni a Reggeli Újság szerkesztőségének.

— Dollfuss-gyászünnepek Ausztriában. Bécsből jelentik: Az osztrák kormány július 25-ét, Dollfuss kancellár halálának évfordulóját gyásznaprá nyilvánította. Az osztrák lapok tegnap gyászkerettel jelentek meg és vezércikkben méltatták Dollfuss érdemeit és halálának jelentőségét. A Szent István-templomban reggel kilenckor gyászmise volt Dollfuss lelkiüdvéért. A hivatalos gyászünnepet délután 6 órakor tartották a hősök emlékműve előtt. A gyászünnepen Schuschnigg kancellár és Starhemberg herceg beszélt. Tegnap délután a bécsi üzleket bezárták és a mozik, valamint a színházak sem tartottak előadást.

CSURUGI HIREK

E hó 21-én ünnepelte a csurugi önk. Tűzoltó Testület fennállásának 50 évfordulóját. A zsabalyi járás és a szomszédos községek tűzoltótestületei is megjelentek ez alkalommal Csurugon a járási tűzfelügyelő dr. Majnicski Koszta kir. közjegyző vezetése mellett. Délelőtt istentiszteleten vettek részt a katolikus és pravoszláv templomban, utána jubiláris közgyűlést tartottak és szolgálati érmeiket osztották ki. Délután tűzoltóverseny volt. A kerület serlegét a csurugi testület nyerte meg. A testület szakszerű betanítója Niklsbacher József helyi parancsnok. Sok tapsot aratott Stéh Imre öné és gyermekmentési ügyes mutatványával. — A cséplés eredménye a lehető legsilányabb. Átlag 3— métermázsza holdanként.

*

— A nyaralóhelyekre utazók figyelembe. Az államvasutak vezérigazgatósága ezúton is figyelmezteti mindazokat, akik valamilyen fürdőhelyre vagy nyaralóhelyre utaznak és a kedvezményes utazást igénybe akarják venni, hogy elutazási helyükön a vasuti jeggyel együtt váltsák meg azt az igazolványt is, amellyel igazolniuk kell, hogy legalább tíz napot tartózkodtak valamelyik nyaralóhelyen. Ezt az igazolványt az a községi előjáróság vagy fürdőigazgatóság hi-telesíti, ahol az illető tartózkodott. Az igazolvány nélkül nem lehet a kedvezményes utazást igénybe venni.

— Tűzoltónap Banatszkidvoron. A banatszkidvori tűzoltók vasárnap tartották meg első tűzoltóünnepségüket, amely igen szépen sikerült. A tűzoltótestület délelőtt istentiszteleten vett részt, délután pedig hangversenyt és tekeversenyt rendezett nagy érdeklődés mellett. Este fáklyásmenetet tartottak, majd reggelig tartó táncmulatságot rendeztek.

— Apagyilkosság miatt hat évet kapott. A mitrvicei törvényszéken a napokban tárgyalták Opraianu Vlada 23 éves jakovoi földműveslegény gyilkossági bűnügyét. A legényt az ügyészség apjának, Opraianu Milan meggyilkolásával vádozta. Az idősebb Opraianu izgága ember volt és fiaival gyakran veszekedett. Ez év június 20-án a mezőn löcsesel támadt legidősebb fiára, Vládára, aki a löcsőt kicsavarta a kezéből és agyonverte vele. A bíróság az apagyilkost hatévi börtönrre ítélte.

— Nagy tűz pusztított Dubrovnik mellett. Dubrovnik mellett a Nunciat hegyen a Rijeka Dubrovaeska torkolata mellett erdő-tűz keletkezett, amelyet a tűzoltóság és a katonaság együttes erővel tudott csak eloltani. Aznap este a Kupari melletti Goricsin hegyen keletkezett ugyancsak erdőtüz, amely az erős szél következtében Kuparit is veszélyeztette. A Dubrovnikból kiküldött tűzoltóság és tengerészek azonban megakadályozták a tűz tovaterjedését és így a szállodákat megmentették a tüztől.

— Fürdőruhák, fürdőkabátok, fürdőcipők nagy választékban; Fischer I. és Fia cégnél, Noviszádon.

— Hatszázezer új parasztház épült a múlt évben Németországban. Berlinből jelentik: A birodalmi fölmívelésügyi minisztérium kimutatása szerint az 1934. évben Németországban 600.000 új parasztház épült 100.000 hektár területen. Tavaly 13.000 új önálló parasztagazdaság létesült, amelyek legnagyobb részét nagybirtokosok hasították ki, egy részét pedig újonnan művelés alá vett területeken szervezték meg.

— A francia kormány a külföldi munkakerők ellen. Párisból jelentik: A francia munkaügyi miniszter több rendeletet bocsátott ki, amelyeknek az a célja, hogy csökkentse Franciaország területén a külföldi munkások számát. Az eddigi rendelkezések szerint a vállalatoknál csak 10 százalék külföldi munkás dolgozhatott. A jövőben ez az arányszám fokozatosan csökken s a kormány azt akarja, hogy francia munkásokat vegyenek fel azokra a helyekre, ahol eddig külföldi munkások dolgoztak.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorrra egy pohár természetes Ferenc-József keserűvizet. Registr. od Minisztarstva soc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 15. 485 od 25. V. 1935. 1599

— Tűzoltónap Muzslyán. Vasárnap a Tűzoltó Testület az országos tűzoltónapot jó sikerrel ünnepelte meg. Délelőtt istentisztelet volt, majd utána szolgálati érmeik kiosztása. Délután szabadtéri gyakorlat volt. Este az összes vendéglőkben tánc. A Tűzoltónap anyagilag és erkölcsileg jól sikerült.

— Ipari és gyáripari kiállítás Noviszádon. Több noviszádi kereskedő, iparos és gyáriparos mozgalmat indított arra vonatkozóan, hogy Noviszádon augusztus végén, vagy szeptember elején nagy ipari és gyáripari kiállítást rendezzenek. A mozgalom kezdeményezői élénk propagandát fejtenek ki a kiállítás megrendezése érdekében.

— Sok dalmát szigeten nincsen ivóvíz. A zagrebi Jutarnji Liszt sibeniki jelentése szerint sok északdalmáciai szigeten elfogyott az ivóvíz. A lakosság most abban bízik, hogy a hatóságok költségvetésileg biztosítják majd azt az összeget, ami az ivóvíz biztosításához szükséges.

— Az egész Dunabánság területén egyesületek alakulnak a börtönviseltek támogatására. A noviszádi börtönviseltek véddő egyesület elhatározta, hogy a Dunabánságban minden törvényszék mellett megalakítja fiókegyesületét. Így hamarosan sor kerül a szubotica, szombori s petrovgradi fiókegyesületek megalakítására. A noviszádi egyesületnek eddig már 236 tagja van és sikerrel végzi nemes emberbaráti munkáját.

Szubotica város lát ad el. Szubotica város gazdasági hivatala elhatározta, hogy áruba bocsájtja meglévő nagy tűzifa és épületfa készleteit. Az érdeklődőknek a gazdasági hivatal szolgál felvilágosítással.

— Horvát Zagorjében 240 bányász sztrájkba lépett. Zagrebi jelentés szerint a horvát bányatársaság ivancí bányájában, 240 munkás sztrájkba lépett, mert a bányatársaság leszállította a bányászok fizetését.

— Két veszélyes tűz Bocsáron. Szerdára virradó éjszaka Bocsáron két veszélyes tűz pusztított. Schüsler Mihály bocsári földműves háza kéménytűz következtében kigyulladt és az egész ház leégett. A kár 60.000 dinár. Güntner Mátyás földbirtokos tanyáján leégett egy nagy istálló és a mellette lévő gazdasági épület. A kár szintén jelentékeny. Az a gyanu, hogy a tüzet gyújtogatás okozta.

— Anglia légi forgalma a múlt évben. Londonból jelentik: Sir Philipp Sasson légiügyi államtitkár kijelentette az alsóházban, hogy az angol birodalmi légiforgalmi vállalat repülőgépei 1934-ben több mint 3 millió kilométernyi utat repültek be. Egyetlen halálos baleset sem történt az elmúlt évben.

— Ötmillió embert éhhalál fenyeget Kínában. Sanghaiból jelentik: Az árvíz következtében egyedül Po-Pei tartományban 200.000 ember vesztette életét. A megáradt Jangcse folyó elárasztotta a tartomány területének 70 százalékát, ami nagyobb, mint egész Anglia. Shantung tartományban az áradás 5 millió embert tett hajléktalanná. A szerencsétleneket most éhínség fenyegeti. Az áradások által rombadümtött épületek értékét 2,250.000 fontra becsülik. Az egész kárt még hozzávetőleg sem lehet megállapítani.

— Németországban letartóztattak egy törvényszéki elnököt. Berlinből jelentik: A München-glabachi rendőrség dr. Fogels törvényszéki elnököt, valamint több állami tisztviselőt „személyes biztonságuk megvédése érdekében” őrizetbevett. A letartóztatás másik oka az, hogy a letartóztatottak nem voltak hajlandók résztvenni egy önkéntes akcióban, amelyet a nemzeti szocialista párt helyi szervezete indított.

A pénzügyminiszter figyelmeztetése az ország adóhivatalaihoz

Pontosan kell vezetni az adófőkönyveket

A Beográdi kereskedelmi kamara tanácsánál egy bizottsága küldöttségileg kereste fel Letica pénzügyminisztert és kérvényt adott át neki, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket az adóigazgatás rendezésére.

A kamara e kérvényére, a miniszter intézkedett és a pénzügyminisztérium adóosztálya azonnal rendeletet intézett az ország összes adóhivatalaihoz, felszólítva az adóhivatali közegeket, hogy

különös gondot fordítsanak az adó-

főkönyvek vezetésére.

A rendelet utasítja az adóhivatalokat arra is, hogy az adófőkönyvekbe azonnal vezessék be az összes tartozásokat, valamint a törléseket és újabb megterheléseket is. Különösen arravonatkozóan tartalmaz szigorú utasítást a rendelet, hogy a naplóban feltüntetett adóbefizetést feltétlenül még aznap át kell vezetni az adófőkönyvbe.

Amíg az aznapi befizetéseket nem vezették be a főkönyvbe, a tisztviselők nem hagyhatják el a hivatalt.

Hány óráig kell feladni Noviszádon a postai küldeményeket, hogy leggyorsabban jussanak a címzetthez

A noviszádi főpostahivatal közlése

A noviszádi főpostahivatal mindig arra törekszik, hogy a közönséget a legteljesebb mértékben kielégítse és minden tekintetben a kezére járjon. Erre való tekintettel kidolgozta az alábbi táblázatot, amelyben felsorolja, hogy a postai küldeményeket (leveleket, utalványokat, értékleveleket, érték- és közönséges csomagokat) minden nap

hány óráig kell feladni, ha a feladó azt akarja, hogy küldeményét még aznap továbbítsa a posta rendeltetési helyére.

A posta hirdménye a következő:

Az alább felsorolt helyekre és környékökre a megjelölt időig kell feladni a postai küldeményeket, mert így jutnak el leggyorsabban a címzetthez:

A hely neve	levelek és utalványok	értéklevelek, értékűküldemények	közönséges csomagok
Banya Luka	11, 15.30, 17, 18.30, 21	11, 18	11, 17, 18
Bela Crkva	13, 18, 21	18	18
Beograd	11, 15.30, 17, 18.30, 21	18	17, 18
Cetinje	11, 18.30, 21	11, 18	11, 17, 18
Dubrovnik	13, 18.30, 21	11, 18	11, 17, 18
Kragujevac	11, 15.30, 17, 18.30, 21	18	17, 18
Lyublyana	11, 15.30, 17, 18.30, 21	11, 18	11, 17, 18
Maribor	11, 15.30, 17, 18.30, 21	11, 18	11, 17, 18
Mosztár	11, 18.30, 21	11, 18	11, 17, 18
Nis	11, 15.30, 17, 18.30, 21	18	17, 18
Oszjek	11, 16.30	11, 18	11, 17, 18
Pancevo	11, 18.30, 21	18	18
Petrovgrad	13, 18, 21	18	18
Pozsarevac	11, 15.30, 17, 18.30, 21	18	17, 18
Szarajevo	11, 18.30, 21	11, 18	11, 17, 18
Szenta	11, 21	18	18
Szkoplye	11, 15.30, 17, 18.30, 21	18	17, 18
Szombor	11, 13, 16.30, 21	11, 18	11, 18
Szpli	11, 15.30, 17, 18.30, 21	11, 18	9, 18
Sztári Becsej	9, 13, 21	9, 18	11, 18
Szusák	11, 15.30, 17, 18.30, 21	11, 18	11, 18
Szubotica	9, 13, 16.30, 21	9, 11, 18	9, 18
V. Kikinda s Románia	9, 13, 16.30, 18, 21	18	9, 11, 18
Vinkovci	11, 13, 16.30, 18.30, 21	11, 18	11, 17, 18
Vrsac	13, 18, 21	18	18
Zágreb	11, 15.30, 17, 18.30, 21	11, 18	11, 17, 18
Északi külf. államok	9, 13, 21	9, 11, 18	9, 11, 18
Nyugati külf. államok	11, 15.30, 17, 18.30, 21	11, 18	11, 17, 18
Déli külf. államok	11, 15.30, 17, 18.30, 21	9, 11, 18	17, 18

Figyelmeztetés: Azokat a leveleket amelyek 18.30 óra után adnak fel, nem továbbíthatja a Szuboticáról 19.55 órakor érkező gyorsvonat. A 17 óráig feladott cso-

magokat 17.40 perckor szállítják, a 17 óra után feladott csomagokat azonban csak éjjel 2.15 perckor továbbítják, a noviszádi állomásról.

Három hónapos kedvezményes vizum a szegedi szabadtéri játékokra utazók számára

A szükséges igazolványok a Putniknál is beszerezhetők

Jelentettük már, hogy a magyar kormány az augusztus 3-án kezdődő Szegedi Szabadtéri játékokra utazó külföldiek számára 3 hónapos kedvezményes vizumot engedélyezett. A rendkívüli vizumkedvezmény augusztus 2-án lép életbe, tehát augusztus 2-án már vizum nélkül át lehet lépni a magyar határt. Azok, akik ezt a vizummentességet igénybe akarják venni a Szegedi Szabadtéri Játékok központi irodájától Szeged, Gróf Aponyi Albert u. 14. Telefon 3000 közvetlenül, vagy a Putnik útján is beszerezhetik a vizummentességre vonatko-

zó igazolványt. Ezzel az igazolvánnyal, amelynek ára 1 P. 20 f. vizummentesen lehet átlépni a határt, Szegedre kell utazni, ahol a magyar külügyminisztérium kirendeltsége 2 P 50 f kezelési költség lefizetése ellenében érvényesíti az igazolványt, illetőleg megadja a három hónapra szóló magyarországi tartózkodásra feljogosító vizumot. Ezzel a kedvezményrel a magyar határt augusztus 1-ig lehet átlépni. A szegedi külügyminisztériumi kirendeltség pedig augusztus 18-ig érvényesíti az igazolványokat. Azon túl már nem lehet érvényesíteni ezt az igazolványt.

de aki augusztus 18-ig érvényesíti, október 31-ig tartózkodhat Magyarországon.

A rendkívüli vizumkedvezményen kívül a magyar határtól féláru vasuti kedvezmény is érvényes a Szegedi Szabadtéri Játékokra Szegedre, ahova Budapestről az összes előadásokra filléres gyorsvonatok is indulnak.

A Szegedi Szabadtéri Játékok programján Az ember tragédiája, A Paraszttbecsület és A cremonai hegedős, valamint a Glaukos című olasz tragédia szerepelnek. Az ember tragédiája összes szerepeit a legnevesebb magyar színművészek játsszák, élükön Tökés Annával, Csontos Gyulával, Beregi Oszkával és Lehotai Árpáddal. Az előadást Bánffy Miklós gróf ifj. Oláh Gusztávvval és Nádasy Kálmánnal rendezi. A Paraszttbecsület előadását Pietro Mascagni vezényli, a főszerepeket a milánói Scala tagjai éneklék. Az előadást Pericle Ansaldo a római kir. Operaház scenikai igazgatója rendezi. A cremonai hegedős nagy hegedűszólóját Hubay Jenő, az opera világhírű szerzője játssza. A főszerepeket a magyar kir. Operaház tagjai éneklék. A Glaukos főszerepeit a legkiválóbb magyar színművészek játsszák.

Az összes előadásokra szóló jegyek a Szegedi Szabadtéri játékok központi irodájánál, Szeged, Gróf Aponyi Albert u. 14 (Telefon 30-00) a helyár és az ajánlási portóköltés előzetes beküldése ellenében megrendelhetők. A jegyek elővételben lényegesen olcsóbbak.

Mükedvelés

A Csárdáskirálynő noviszádi szabad színpadon

A Csárdáskirálynő temerini szabadtéri előadása a szereplők játékaival és a darab megrendezésével egyaránt messze túlnőtt a mükedvelő kereteken és nem túlzás a szak értők megállapítása, hogy a Temerini SK mükedvelőgárdája a Csárdáskirálynővel a nagyvárosi színpadon is tomboló sikert aratna. A Péter-Pálkor rendezett előadásra sokan kiutaztak Noviszádról Temerinbe, de Noviszád színházlátogató közönségének leg nagyobb része természetesen csak az újságok beszámolóit nyomán értesült a temerini mükedvelők nagyszerű előadásáról.

A noviszádi Református Olvasókör nagy kulturmissziót teljesített, amikor noviszádi fellépésre megnyerte a Temerini SK országoshírű együttesét. A Református Olvasókör Groblyanszka uccai egyetemi helyiségében hatalmas kert áll az egyesület rendelkezésére, kiválóan alkalmas szabadtéri előadások rendezésére. A nézőtérén több ezer főnyi közönség helyezhető el, a színpad felállítására kiválóan alkalmas hely adódik, s a környezet igen előnyös a hang és fényhatások kidomborítására.

Egészen bizonyos tehát, hogy a Csárdáskirálynő noviszádi előadása méltó lesz a temerini előadásához azzal a különbséggel, hogy Noviszádon bizonyára sokkal nagyobb közönség tapsol majd a temerini mükedvelők pompás előadásának.

A szabadtéri előadást augusztus 3-án szombaton este rendezik a noviszádi Református Olvasókör Groblyanszka ucca 6. sz. alatti székházának kerthelyiségében.

A meleg hónapokra

burett, panama vászon, kabát-lüszter, valamint pehekönnyű angol freskóit ajánlja „PRITEX” Szubotica

KÖZGAZDASÁG

A buza és termelése gazdasági földrajzi szempontból

Írta: Donáth György

(Befejező rész).

A gabonatermelés szempontjából Európát két részre oszthatjuk fel: 1. keleti országai termelnek annyit, hogy ellássák saját szükségletüket, sőt feleslegük is van (Oroszország, Románia, Magyarország, Jugoszlávia és Bulgária); 2. a közép- és nyugateurópai országok gabonatermelése azonban szükségletükön jóval alul marad. De a keleti országok feleslege csak kis részben tudja

fedezni a nyugati országok szükségletét. Különsen Nagy-Britanniának, Németországnak és Olaszországnak jelentékeny behozatala van idegen földrészekről (több, mint 100 millió q évente).

Az egyes földrészek és a főbb termelő országok buza-termeléséről, hiányáról és feleslegéről az alábbi táblázat nyújt áttekintést:

Európa évi termése (1925-ben)	530 millió q	hiánya	130 millió q
Oroszország termelt	120 millió q	felesleg	1 millió q
Franciaország termelt	80 millió q	hiány	12 millió q
Olaszország termelt	50 millió q	hiány	22 millió q
Spanyolország termelt	45 millió q	hiány	0 millió q
Románia termelt	25 millió q	hiány	0 millió q
Németország termelt	30 millió q	hiány	15 millió q
Magyarország termelt	20 millió q	felesleg	2 millió q
Nagy-Britannia termelt	15 millió q	hiány	50 millió q
Északamerika évi termése (1925-ben)	296 millió q	Felesleg	80 millió q
U. S. A. évi termése	200 millió q	felesleg	25 millió q
Kanada	112 millió q	felesleg	60 millió q
Déliamerika évi termése (1925-ben)	63 millió q	Felesleg	26 millió q
Ázsia évi termése (1925-ben)	100 millió q	Hiány	4 millió q
Afrika évi termése (1925-ben)	30 millió q	Hiány	1 millió q
Ausztrália évi termése (1925-ben)	30 millió q	Felesleg	26 millió q

Amint látjuk tehát, a gabona világkereskedelme szempontjából csak Amerika, Európa és részben Ausztrália jöhetnek számításba. Amerika és Ausztrália azért, mert feleslegét piacra viszi; Európa pedig azért, mert ezt a felesleget felhasználja.

Tekintve azt, hogy a gabonatermelés eredménye országoként évről-évre rendkívül változó, nem érdektelen annak a kérdésnek megvilágítása, hogy

a mai termelési viszonyok mellett kellőleg biztosítva van-e a Föld gabonaellátása?

A gabonatermelés eredménye elsősorban az időjárástól függ. A hőmérséklet és a nedvesség időbeli megoszlása valamely helyen évről-évre változik, ez pedig lehet előnyös vagy hátrányos a gabonatermelésre nézve, melynek termésmennyisége ugyanabban az országban is évről-évre különböző.

A termőterületek megkisebbedése vagy megnövekedése és a termelés intenzitásában beálló változás is befolyásolhatja az eredményt.

Politikai és gazdasági okok erősen éreztethetik — a terméseredményeket illetően — hatásukat. Így például a világháború következtében az európai országok gabonatermelése erősen visszaesett, legtöbb a békebeli szintet még ma sem érte el. Különösen Oroszországot valósággal katasztrófális veszteség érte e téren. A világháború előtt a Föld első gabonatermő országa volt. Ezzel szemben az európai országok csökkent termelése előmozdította az újvilági országok gabonatermelésének megnövekedését.

De nemcsak a termelés, hanem

a fogyasztás mennyisége is változott az egyes országok szerint.

A háború következtében elszegényedett, gabonabehozatalra utalt országok lakossága kevesebb buzalisztet fogyaszt, mint azelőtt.

A terméseredmények ingadozását

és ebből a fogyasztásra áramló hátrányokat nagyban ellensúlyozza az, hogy a Föld legkülönbözőbb éghajlatú vidékein termelnek gabonát és ha az egyik helyen a terméseredmény kedvezőtlen, a másikon esetleg a legkedvezőbb lehet.

A Föld népességének folytonos növekedésével természetesen a gabonatermelésnek is egyre emelkedni kell. Míg 1900-ban csak 700 millió q buza termelt a Földön, addig a jelenlegi termés az 1000 millió q-t is meghaladja. Felmerülhet ezzel kapcsolatban az a kérdés, hogy

vajon képes lesz-e a Föld a jövőben gabonával ellátni egyre növekvő népességét?

Kétségtelen, hogy a gabonatermelés lehetőségének is megvannak szabva a maga határai, de azért a jövő emberiség élelmezése felől mégsem kell aggodalmaskodni. Ha ugyanis meggondoljuk, hogy még sok olyan terület van Földünkön, mely gabonatermelésre felhasználható és az emberi munka és tudás a meglévő termőterületek termésmennyiségét is jelentékenyen fokozhatja, arra a meggyőződésre fogunk jutni, hogy a Föld a mainál még sokkal nagyobb számú ember számára is termelhet gabonát.

Jól sikerült az apatini sör és jéggyár szövetkezes alapító gyűlése

Apatinból jelentik: Az apatini szövetkezeti sörgyár és jéggyár alapító gyűlése szerdán délelőtt folyt le Apatinban. Már korán reggel érkeztek az érdekeltek Noviszád, Petrovgrad, Kula, Odzsaci, Palánka, Vukovár, Vinkovci, Szombor, Szonta, Kupuszina, Bogojevo és a többi helységekből. Osziokról az ottani szervezet üdvözlő és csatlakozó táviratot küldött. Az apatini sörgyár megalakulása után délelőtt 10 órakor Notheisz Antal az előkészítő bizottság el-

nöke megnyitotta a gyűlést a Kartali-féle Népkertben, majd dr. Gorse Josip, apatini ügyvéd, az apatini járási vendéglősök szervező ügyésze ismertette a célt. Ezután a gyűlés Sztipánesevics Lajos noviszádi vendéglőst választotta meg elnökké és Huszli János apatini vendéglőst titkárrá. Jegyzőkönyvhitelítők lettek Sztanisics Ferenc és Schtili Márton, apatini vendéglősök. A gyűlés ezután az összes vendéglős járási szervezetek nevében a következő alapító bizott-

ság megválasztását ajánlotta: elnök Sztipánesevics Lajos (Noviszád), alelnökök: Majer Anton (Vinkovci), Igyuski Jusztin (Szombor), Notheisz Antun, titkár: Huszli J. (Apatin). 36 tagú választmányt is választottak. Akviráló bizottságnak ugyanezeket a személyeket választotta meg a gyűlés.

Ezután dr. Gorse József ismertette az szabályokat és közölte, hogy az apatini — kulai sörgyár megvételének határideje ez év szeptember hó 1-én jár le, míg az üzletrészek lefizetésének határideje augusztus 15. Eddig a jegyzett részjegyek felét le kell fizetni. Fizetési hely: a postatakarékpénztári csekk számla. Tulajdonos: Az apatini sör- és jéggyár cég alakulásban.

A gyűlés határozata értelmében a befizetett összegek felétt Schiller Ferenc, Notheisz Antal, Szauer Antal és Kartali József rendelkeznek. Még több felszólalás történt, amelyek mind az ügy fontosságát méltatták. Déli egy órakor bankett volt a Kartali-féle népkertben, amely alkalommal választottak az apatini vendéglősök többek között Kartali József házigazda, az elhangzott felkészítőkre. A gyűlés résztvevői csak az esti órákban hagyták el Apatint, mert közben délután még fontos tárgyalásokat folytattak.

Mit jelent a buza, liszt és tengeri vasúti szállítási díjának leszállítása

Jelentettük már, hogy a közlekedési miniszter rendelete értelmében ez év augusztus 1-től kezdve a buza, buzaliszt és tengeri vasúti szállítási díját leszállítják. Ez a leszállítás különböző és attól függ, hogy milyen távolságra szállítják a terményt. A tengeri szállítási díjat 13—30, a buzacét pedig 13—18 százalékkal szállították le.

Az Avala jelentése szerint a tarifaleszállítás következtében legalább tízezer kg termény szállításánál a fuvardíj jelentékenyen olcsóbb lesz. Így a tengeri szállítása vagononként Noviszádtól Zenicáig 680, Ogulinig 870 Goszpiacig 1000, Mosztárig 11030, Kninig 1116, Zelenikáig 1320 és Sinjig 1380 dinárral lesz olcsóbb, a buza és buzaliszt vagononkénti szállítása Noviszádtól Zenicáig 390, Ogulinig 500, Goszpiacig 620, Mosztárig 640, Kninig 730, Zelenikáig 880 és Sinjig 920 dinárral lesz olcsóbb.

—o—

Hogyan magyarázzák az ipartörvényt az apatini járásban. Igen tisztelt Szerkesztő ur! A járási kereskedők leg súlyosabb és legégetőbb panasza az volt már évek óta, hogy megengedték a rőfösáruval való házalást, a törvény világos rendelkezései ellenére. A kereskedők kötelező egyesületének számtalan intervenciója egészen a múlt hónapig eredménytelen maradt, míg akkor végre a szolgabírószék bevonta a házalási engedélyeket; hivatkozva az ipartörvényre, valamint az erre vonatkozó, egy év előtt kelt báni rendeletre. Nem tudni, mily befolyás alatt, de e hó 23-án délelőtt Bogojevo telefonutasítás érkezett az alszolgabírótól, aki elrendelte, hogy a házaló rőfös, ugynevezett ruha-ruhásoknak, megengedi a további házalást. Attól eltekintve, hogy ezek az illegális kereskedők sem községi, sem más adót nem fizetnek, tisztességtelen konkurenciájuk révén az itteni kereskedőknek nagy károkat okoznak. Hihetetlen, hogy a tételes törvényen, csak úgy minden további nélkül, egyszerű telefonutasításra, egyes helyi hatalmasok tulstszik magukat. — Tisztelettel egy bogojevo-i kereskedő.

A vetések állása a Középbácskában. Vrbászról jelentik: A nagy szárazság folytán a kukorica állása a Középbácskában igen gyanús. Ha rövidesen nem lesz kiadós eső, akkor a kukoricában mintegy 40 százalékkal lesz kevesebb a termés mint más években. Mivel a kukorica most hajtja a esőveket az esőre sürgős szükség volna.

—o—

SPORT

A VSC kilép az alszövetségéből, ha a tiszai csoportban kell játszania

Vrbászról jelentik: A VSC-ben villámcsapásként hatott a hír, hogy az egyület a tiszai csoportba osztották be. Vrbászon meg vannak győződve arról, hogy a beosztás mögött sportpolitikai okok rejlenek, másrészt nem szakíthatták volna el a VSC-t Kullától, Crvenkától, Sziváctól, és Szombortól, ahová úgy földrajzilag mint sportszempontból is tartozik.

Ha a VSC-nek a tiszai csoportban kell játszania, úgy a legolcsóbb mérkőzés is belekerül 1500 dinárba, közönsége nincs, míg például a kulai csapatokkal egy bajnoki mérkőzés bírival, adóval és vendégesapattal együtt alig kerül 300 dinárba és a mérkőzés rekordközönséget vonz. Ez a beosztás a VSC-nek, a vidék legrégebbi együletének és legrégebbi elsőosztályú csapatának biztos tönkremenését jelentené.

A VSC néhány vezető embere még szerdán megbeszélést tartott és elhatározták, hogy kéri az alszövetséget, hogy a VSC-t hagyja a középbáicskai csoportban, mely nemcsak a VSC érdeke, de érdeke a két csoport csapatainak is, mert ahogy Vrbászon nem vonz közönséget a Molac vagy a Plava Zvezda, úgy Adán vagy Molon sem kívánási a közönség a VSC-re.

Ha az alszövetség nem teljesíti a VSC kívánságát, az egyesület kilép az alszövetségéből.

Különvonatot indítanak Szubotícáról a Crvenkai SC körmérkőzésére

Mint már jelentettük a Crvenkai SC a községi jubileum alkalmával körmérkőzést rendez, amelyen a hazai csapaton kívül az Odzsaci SC, a petrovgrádi Schwaebische és a Torzsai AND vesz részt. A körmérkőzés győztesei két értékes serleget kapnak, melyeket Greuling Ferenc gyógyszerész és Welker Antal téglagyáros ajánlott fel.

Vasárnap este a sporttelepen missz-vásztással egybekötött táncmulatság és vacsora lesz. A vacsora dísnóhusból készült rostélyosból és „Maschinen-paprikásból”, két jellegzetes crvenkai ételből fog állani. A Putnik szubotícai kirendeltsége vasárnap augusztus 4-én különvonatot indít Szubotícáról Crvenkára. A jegy ára odavissza 38 dinár, de ebben bennfoglaltatik a főmérkőzés és táncmulatság belépti és a vacsora ára is. A különvonatra a közbeeső állomásokon is fel lehet szállni.

Rövid sport hírek

A Juventus—Spárta harmadik mérkőzését vasárnap délután játsszák le a svájci Bazelenben. A mérkőzést az angol Rous vezeti, akinek két svájci határbíró fog segédkezni.

Az Ausztria sérültjei közül Andritz hátvéd már felgyógyult s így vasárnap biztosan játszik a Ferencváros ellen. Najemnik, a volt hátvéd-tartalék a fedezetsorba kerül előre s a csatársor is valószínűleg komplett lesz Jerusalembalösszekötő beállításával.

A bécsi Wacker lengyel turája újabb állomásán, Boryslavban 4:0 félidő után 3:2 arányú hatalmas győzelmet aratott az ottani városi válogatott felett. A csehszlovák Bohemians pedig a svédországi Fagerstadtban 7:1-re győzött.

Braine, a Spárta kitünő belga csatára 1939-ig meghosszabbította szerződését a prágai egyesülettel.

Osztrák—magyar amatőr ökölvívó-mérkőzés lesz augusztusban Bécsben, az Englemann-arenában.

Hollandia bajnokesapata a Philipps SK augusztusban csehszlovák turára megy. Előlefelei: augusztus 1-én a prágai Szlávia, 3-án a brünni Zsidenice és másnap a S Pilsen.

Zürichben vasárnap Németország válogatott atlétái mérkőznek Svájc atlétáival. Orth György, az MTK volt világhírű centeresatára, aki jelenleg az FC Genova tréner, rövid szabadságra Budapestre érkezett. Ugyancsak hazalátogatott Berkessy az FTC volt játékosa, aki most a Barcelona FC tagja.

Az olasz labdarúgószövetség elhatározta, hogy Montinak nem ad játékengedélyt, ha a Juventus bejut a kupadöntőbe. Az olaszok így akarják jóténni a nagy port felvert Monti-botrányt.

A Ferencváros a Hungária-pályán tartja eheti tréningjeit, hogy megszokja a füves pályát.

Erdélyi és Szántó résztvesznek az országos bajnoki országúti kerékpárversenyen. A Reggeli Ujság pünkösdi kerékpáros körversenyének két első helyezettje Erdélyi és Szántó, a két kiváló szubotícai kerékpáros résztvesz az országos kerékpáros versenyen, amelyet augusztus 4-én rendeznek. Az országúti bajnokság versenytávja 150 kilométer. A versenyt a Zagreb—Ljubljana közti országúton rendezik. A Dunabánság sportközönsége nagy érdeklődéssel tekint a kiváló és szimpatikus két szubotícai versenyző szereplésére.

Bíróküldés a szubotícai alszövetségben. A szubotícai alszövetség bíróküldő bizottsága a szerda esti ülésén a következő bírákat delegálta a vasárnapi mérkőzések vezetésére: Zsak—Bácska: László, Bezdáni SE—becseji Gradjanszki: Ruzmann, Dulcis SK—Aviaticsar (Noviszád): Lozanov szentai Radnicski—Molac: Terzin.

Tennisz

Amerika nyerte meg a zónadöntőt

A Davis-cup mérkőzések harmadik és utolsó napja két német vereséget hozott. Allison legyőzte Henckelt és Budge nagy meglepetésre szintén legyőzte von Cramm német bajnokot. Így végcredményben az USA csapata 4:1 arányú győzelmet aratott Németország felett. A mérkőzéseket a wimbletoni stadionban játszották le négyezer néző előtt. A kupadöntőben tehát az USA játszik a kupavédő Angliával. A döntőmérkőzések holnap kezdődnek.

Kugli hírek

A noviszádi Napred kuglizócsapatának alábbi játékosait felkérem, hogy ma este fél kilenc órára a Szabó pályán, a Jugoszlávia elleni barátságos mérkőzésre jelenjenek meg: Ferenczi, Droppka, Kogoj, Kalkeska, Potszki, Frey, Lázár, Lackner, Szlivka, Szabó, Galambos, Tolpady, Fodor. — Kapitány.

Kirándulóvonat megy Beográdból Szusákra

Az államvasutak vezérigazgató-sága augusztus 3-án különvonatot indít Szusákra, amely onnan augusztus 7-én érkezik vissza. Az ut ára Beográdtól, Pazovától és Rumától Szusákig valamint onnan vissza másodosztályon 203, harmadosztályon 135 dinár. Vinkovcától Szusákig és vissza másodosztályon 150, harmadosztályon 100 dinár. Zágrebtől Szusákig és vissza másodosztályon 69, harmadosztályon 46 dinár az uti költség. Akik más helyekről utaznak a vo-

nattal és Pazován, Rumán, illetve Vinkovcin szállnak fel a különvonatra, azok féláron utaznak, úgy, hogy az elindulási állomáson megváltott egész jeggyel utazhatnak vissza Pazováról, Rumáról vagy Vinkovcáról a kiindulási állomásra. Gyermek 4—10 év között féljegyet fizetnek. Jegyeket július 29-ig lehet kapni a beográdi, sztárapazovai, rumai, vinkovcei és zágrebi állomásokon, ahol közelebbi felvilágosítások is kaphatók.

216. Keresztrejtvény

Közlő: Rudolf Sándor, Noviszád

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11						12			13
14				16		16a			
17		18	19		20	21	22		23
		24			25				
26	27		28	29		30	31	32	
33			34			35			
36		36a	37			38	39		40
41	42		43			44			45
			46						
47	48	49	50			51	52	53	54
55				56		57			
58						59			

Vizszintes: 1. Hires angol költő volt. 6. Nógatás. 11. Nyáron jól esik ez a kávé, névelővel. 12. Állat névelővel. 14. A férfi ezt teszi. 15. Nemzetközi nyelven torpedó hajó. 16. Négy id. nyelven. 17. Fém. 18. Nemzetközi, —, — mi? (kérdőszó) 20. Női becenév. 23. Felkiáltás. 24. Arc része. 25. Német birtokos névmás. 26. Mint vizsz. 24. 28. Üzletfél, ékezet nélkül. 30. Költemény fajta. 33. Híd, amely 1879 dec. 28-án beszakadt a dundeei expresszel együtt és a mély vízbe zuhant. 34. Görög harci isten. 35. Magyarul mezíten. 36a. Vissza: személyes névmás, német. 38. Görög igekötő. 41. Cobaltum vegyjele. 43. Levegő görögül. 44. Női név hibásan. 45. Igeképző. 46. „Urna” id. nyelven, visszafelé. 47. Kocsi előtt az egyik ló. 51. Perza király (hires uralkodó volt). 55. Női becenév. 57. Réjtély. 58. Görény id. nyelven. 59. Falusi leánynév, névelővel.

Függőleges: 1. Skandináv keresztnév. 2. Igen id. nyelven. 3. R. G. Ü. 4. Vissza: férfi név, ék. nélkül. 5. Vissza: Stannum vegyjele. 6. Vissza: Arsenium —, —. 7. ISA. 8. Fenyegető latin szó vissza. 9. Si másképp mondvá. 10. Rovar. 11. T-vel ilyen felügyelő is van. 13. Állat, ékezet nélkül. 16. Francia nagy filozófus volt. 16a. Aki arra tanította az embereket, hogy térjenek vissza a természethez, † 1778. 17. Állati lakás. 18. Télen lesz legtöbbet használva. 19. Francia személyes névmás. 21. Fel ellentéte. 22. A Gunynak finomabb neme. 23a. Higan vegyjele. 25. Iránymutató szó, hibásan. 26. Tul. 27. Francia névelő. 29. Művészet klassz. nyelven. 31. Igen államnyelven. 32. Argentum vegyjele. 36. Cimzés rövidítve. 37. CE. 39. Cimzés rövidítve, államnyelven. 40. Logikai fogalom. 42. Hámozni államnyelven (parancsoló mód). 45. Régi magyar költő. 47. Feszület felírásnak a fele. 48. Vissza: bolond, államnyelven. 49. Ág, id. nyelven. 50. Mint a 9 függőleges. 51. Arc keverve. 51. Vissza: mutatószó. 53. Az áram teszi. 54. Sok magyar név végződik így. 56. Arsenicum vegyjele. 57. Szülő fele.

**Vásároljon
hirdetőinknél**

Napoleon a hóditó, a diktátor és a szerelmes férfi

Írta: Tatár András

Napoleon az őrmesterre pillant, Junot azonban hidegvérűen áll az ágyu oldalánál és csak ennyit jegyez meg:

— Annál jobb, legalább nincs szükség porzóra!

Buonaparte kapitány elismerő mosolylyal nyugtázza Junot őrmester hidegvérét

és többé nem engedi el szeme elől ezt az embert, aki a legválságosabbnak látszó pillanatban is rendíthetetlenül megmaradt a helyén. Egyébként is itt, Toulon ostrománál ismerkedik meg néhány emberrel, akik azután később is nagy szerepet játszanak életében. Itt barátkozik meg Muironnal, későbbi szárnysegédével, aki Napoleon dicsőségének kezdetén, Arcole-nél esik el, ahol testével védi vezérét a golyók elől és Marmonttal, akit császárkorában ugyancsak marsallá és Ragusa hercegévé nevez ki... Egyelőre azonban valamennyien névtelen és ismeretlen tisztcskéék még és egy zseni családias pályafutására van még szükség, hogy azután őket is magával lendítse a magasba...

Minden előkészület megtörtént és a következő éjszakára van kitűzve az általános támadás ideje. Az utolsó napon azonban a konventbiztosok — amihez egyébként joguk is van — felülvizsgálják a haditervet és egyes részletekben változtatásokat követelnek.

Napoleon csökönyös.

— Polgártársak — mondja —, önök lehetnek kitűnő politikusok, de nem katonák. Minden a legnagyobb rendben van és minden változtatás csak káros lehetne a támadás kimenetelére nézve. Ne avatkozzanak tehát bele a dologba...

— És ha mégis kudarcot vallanánk? — veti közbe Gasparin.

— A fejemmel felelek! — válaszolja röviden Napoleon és már megy is ki, hogy a végső intézkedéseket megtegye.

— Tűrhetetlen ez a fölényes hang és ez a makacosság! — jegyzi meg távozása után Gasparin bosszusan. — Vajjon mit képzel magáról ez az ember?

— Annyi bizonyos, hogy meglehetősen öntelt, fiatal legény — siet védelmére az Elisa iránt gyengéd érzelmekkel viseltető Barras —, de az is bizonyos, hogy csakugyan érti a dolgát és azt hiszem, nem tehetünk okosabbat, mint hogy rábizzuk magunkat. Egyébként Dugommier is ugyanezt teszi, aki egész nap alszik és helyette már teljesen ez a Buonaparte vette át a parancsnokságot...

Gasparinnak azonban még mindig aggodalmi vannak és minthogy konok ellenvetéseivel szemben a másik két konventbiztos nem meri magára vállalni a felelősséget

— ebben az időben már kiméretlenül dolgozik a guillotine —, végül is mindhárman kimennek a hadállásokba és felszólítják Napoleont, hogy haladéktalanul indítsa meg a támadást.

Diadal

— Az egész tervemet tönkreteszik! — fakad ki a fiatal kapitány. — Hiszen minden lehetőet elkövettem, hogy útegeim helyét és rendeltetését titokban tartsam. Ha most, fényes nappal tüzelni kezdünk, az angolok azonnal tisztában lesznek a helyzetrel és megerősítést küldenek a Mulgrave-erődbe!... Nem, polgártársak, okvetlenül be kell várnunk az éjszakát!...

Gasparin azonban — noha érzi, hogy a fiatal tisztnek van igaza, — nem hajlandó tovább eltűnni ezt az önkényeskedő és fegyelmezetlen magatartást.

— A helyzet megítélését bizza ránk! — jelenti ki fölényesen és ellentmondást nem tűrően. — A Konvent nevében elrendelem, hogy a támadást haladéktalanul meg kell kezdeni!...

Buonaparte tombol dühében és fogcsikorgatva sziszegi azóta sokszor idézett, nevezetes mondását:

— Egész ezredek sem tehetik jóvá azt a hibát, amelyet a politikusok ostobasága ejt a nemzet testén!...

Az eddig gondosan elrejtett útegek megszólalnak. A Mulgrave-erőd körül csapkodnak a golyók és teljes erővel indul meg a harc — de O'Hara tábornoknak, a touloni angol haderők parancsnokának is helyén van az esze, meg a szíve. Nem törődve a francia gyalogság szinleges támadásával, minden nélkülözhető erejét a Mulgrave-erőd felmentésére küldi és csakhamar gyilkos harc tombol a város felett emelkedő dombokon, ahol egyik oldalon ő maga, másik oldalon a sebezhetetlenség legendás hírében álló fiatal francia kapitány vezényli a szembenálló csapatokat. Késő estig folyik az öldöklés — és mire a nap lemegy, a franciák az urai az erődnek.

— Pihenjen le, tábornok, — mondja Napoleon az odaérkező Dugommiernek, — ezzel az erőddel elfoglaltuk a várost és ön holnap már Toulonban alhatik!...

A főparancsnok és a konventbiztosok kissé tulzottnak tartják ezeket a bizakodó kijelentéseket — de Napoleon, mint mindig, most is tudja, mit beszél.

Még aznap éjszaka a város ellen fordítja az ágyukat és most már a terepet uraló magaslatokról tűz alatt tartja a várost is és a kikötőt is, amelyek ilyenformán nem tartják tovább magukat. Az angolok néhány óra alatt csakugyan ráeszmélnek arra, hogy a játszma elveszett. Kora hajnalban megkezdődik a csapatok visszavonása; a katonákat, a megmaradt municiót, az összeszedhető élelmiszereket felszállítják a kikötőben várakozó hajókra, felvonják a vitorlákat —

és négy hónapi ostrom után az utolsó angol katona is elhagyja Toulont, amely most dermedt csendben, a Konvent véres bosszujától remegve várja a győztesek bevonulását. Dugommier-tábornok másnap valóban Toulonban alszik. És Napoleon tizenkét nappal később megkapja dandártábornoki kinevezését. A derék, öreg főparancsnok maga ajánlja tisztjét erre a magas kinevezésre a jóléti bizottsághoz intézett jelentésében, amelyben a következőket írja róla: „Segítsétek előt, annál is inkább, mert ha hálátlanoknak mutatkoznátok, majd önmaga tör utat erejének...”

Ez a néhány sor mutatja, hogy az öreg Dugommier volt az egyetlen, aki már akkor, amikor mások még csak többé-kevésbé szerencsés történetet láttak benne, helyesen ismerte fel Napoleont.

A köztársaság legfiatalabb dandártábornokának első dolga, hogy segédtsítté veszi maga mellé Junot őrmestert, akinek a porzó vagy a gránátszilánk egyre megy. Aztán siet értesíteni emelkedéséről családját, amely azonban már ugys tudja a történeteket, mert a touloni ostrom befejeztével Barras és Fréron haladéktalanul visszatérnek Marseillebe. S mialatt Napoleon visszatér nizzai hadiszállására, hogy további intézkedéseket tegyen a Földközi-tengerpart védelmére — a két ifju konventbiztos tovább forgolódik az idősebb két Buonaparte-leány körül s hovatovább városszerte suttogják, hogy a megengedhetőnél gyöngédebb szálak fűzik őket egymáshoz.

Napoleon egyelőre még semmit sem tud erről a kettős idillről, vagy legalább is nem hajlandó hitelt adni azoknak a kóssa híreszteléseknek, amelyek néha-néha megütik a fület.

Csak később vesz tudomást a dolgokról — akkor azonban erélyes kézzel nyul bele a darázsfészekbe.

Mint jó fiúnak, első dolga Nizzába való érkezése után, hogy híreket és főleg pénzt küldjön haza családjának és erre a megbízásra segédtsíttjét, Junot-t szemeli ki. A fiatal segédtsítt, aki valósággal bálványozza tábornokát, valósággal el van bűvölve a családtól és különösen nagy hatással van rá a fiatal Pauline. Minél több időt tölt társaságában, annál erősebb hatással van egyszerű és mesterkéletlen lelkére ez az elragadóan szép, kacér és okos fiatal leány s egyik napról a másikra rémülten eszmél rá, hogy halálosan és jövátéhetetlenül szerelmes belé!

Az egykori parasztfiúnak természetesen nincs annyi bátorsága, hogy érzéseit be is merje vallani, annál kevésbé, mert hiszen nap mint nap látnia kell, hogy Pauline szívét teljesen és kizárólag a fiatal Fréron konventbiztos foglalja el, akinek csinoságával, szellemességével, jómodorával és társaságban való simaságával ő, szegény, persze nem veheti fel a versenyt.

(Folytatása következik)